

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 92. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Szerda, 1936. április 22.

A Dardanellák

kérdése a nemzetközi politika nagy hangversenyében régi, rég ismerősen hangzó motívum. Kemál Atatürk török köztársasági elnök minden törekvése odairányult az 1923-ban megkötött, a sèvres-i békét követő lausannei szerződés életbeléptetése óta, hogy az ujjászülető török birodalom katonai súlyát a Márványtengert az Aegei-tengerrel összekötő tengerszoros tényleges birtoklásával támassza alá a Földközi-tengeri hatalmak politikájában. Az a tény, hogy a török csapatok most nyilvánosan masíroznak be azokba a titkos erődítményekbe, amelyeket az ottomán birodalom az elmúlt másfél évtized alatt rendezett be és épített ki a Dardanellák-nál, nemcsak azt jelenti, hogy a lausannei békén — amely nem tévesztendő össze a francia-angol-olasz egyezményvel — tette túl magát, hanem azt is, hogy ezt két nagy politikai hatalom, az angol és a szovjet-orosz támogatás kimondott jóváhagyásával tehetette meg. A Dardanellák birtokában Törökország a Fekete-tenger Földközi-tengeri kapujának vált a kizárólagos őrizőjévé s ha meggondoljuk, hogy a Szovjetek mégis csak közelebb esnek Kemál Atatürk fővárosához, mint az angol birodalom központjai: nyilvánvaló, hogy a szovjet-orosz politika egy újabb sakkhuzását kell regisztrálnunk az új fordulatban, amellyel a szovjet a maga politikai akció-rádiusát a Fekete-, a Márvány- és az Aegeltengereken keresztül közvetlenül a Földközi-tengerig nyújtotta meg.

Nemzetközi jogi szempontból a Dardanellák hadmentesített zónájának megszállására a török haderő részéről kétségkívül többlet jelent a lausannei szerződés áthágásánál, hiszen a békeszerződések függelékében kivétel nélkül megtalálhatjuk a Dardanellák tengerszorosának nemzetközileg kikötött függetlenségét. Ebből a szempontból Kemál Atatürk lépése semmiben sem különbözik a Rajna-zóna német megszállásától, vagy akár az osztrák munkaszolgálat kötelező bevezetésétől. A nemzetközi jogi szempontoktól függetlenül azonban Törökország már az 1920-as évek közepén csaknem teljes mértékben visszaverve katonai akciószabadságát, sőt maga Kemál volt az a török tiszt, aki Konstantinápoly megszállását és nemzetközi birtokbavételét félreérthetetlen ágyulövésekkel és flottadefilációval hiúsította meg. A szovjetek kialakulása óta aztán alaposan változott az angol politika szempontja is a Dardanellák körül. Most már kevésbé volt fontos a Foreign Office-nak, hogy a szovjetek éppoly biztonságosan használhassák ezt a megerősített tengeri kijárót, mint amilyen fontos volt egykor, 1915. nvarán, amikor a cári Oroszország részére próbálták megnyitni dreadnoughtokkal az utat. A Gallipolinál elszenvedett vereség meggyőzhette az angolokat és rajtuk keresztül az egész Európát, hogy a Dardanellák ugyanazt jelentik Törökország számára, mint az angol birodalomnak a Gibraltár szoros, vagy az adenitengerszoros, amint hogy alaposan számolt is ezzel a ténnyel a szovjetpolitika, amelynek barátságát éppen a Dardanellák kérdése szerezte meg a török birodalomnak. Az a tény, hogy a török csapatok most nyilvánosan is bemasírozhatnak a tengerszoros parti, török „Maginot-erődítményeibe”, nem utolsó sorban Litvinov diplomáciájának egyik gondosan titkolt eredménye.

A genfi kudarc

megingatta az angol kormányt

Támadások a Baldwin-kormány abesszin politikája ellen — A Dardanellák ügye az angol alsóházban — Tárgyalások Addis-Abeba küzdelem nélküli átadásáról — Új nagy olasz győzelem a déli harctéren

A legutóbbi genfi események szemelláthatólag megingatták az angol kormány helyzetét. Az esti angol lapok élesen támadják a Baldwin-kormány abesszin-politikáját. A lapok szerint ez a politika magával hozta egyrészt azt, hogy a népus elveszti birodalmát, másrészt Franciaország egyik értékes szövetségését, Ugyanakkor Anglia számára kontinentális katonai kötelezettségek elvállalását jelenti, továbbá az angolelleses politika megerősödését a Földközi-tengeren. Mindehhez hozzájárult az is, hogy a genfi vitát általában Olaszország nagy diplomáciai sikerének tekintik.

A költségvetés előirányzatán kívül huszmillió fontot fordít Anglia a hadsereg céljaira

Az angol alsóház ülésén már megjelent Eden külügyminiszter is, aki csak a déli órákban érkezett meg a fővárosba. Az interpellációk során Atlee őrnagy, a munkáspárti ellenzék vezére felvilágosítást kért a külügyminisztertől a Dardanellák megerősítése kérdésében.

Eden kijelentette, hogy a török külügyminiszter ígéretet tett az angol kormánynak, hogy a javasolt felülvizsgálat csak a locarnoi egyezmény katonai szakaszaira szorítkozik. A locarnoi szerződést pedig Anglia az egész birodalom nevében írta alá és ezért ebben a kérdésben a dominiumokat is meg kell hallgatni. Megemlítette még a külügyminiszter, hogy a török kormány hűségesen ragaszkodott ahhoz az elvéhez, hogy a nemzetközi szerződéseket nem lehet egyoldalú eljárással módosítani. Ezért Anglia kész a felvetett kérdéstről tárgyalni.

Adó- és vámemelések Angliában

Az alsóház ülésén az interpellációk elhangzása után Newille Chamberlain a költségvetést ismertette és rámutatott arra, hogy a költségvetés csodálatosan kedvező eredménnyel zárult, amennyiben az előirányzott félmillió fontnyi bevételi többlet helyett a többlet 2,941.000 font volt, bár a pótköltségvetés céljaira előirányzott négymillió font helyett a költségvetés kiadási tétele 14 millió fontot tett ki. A jövő évi költségvetésről beszélve elmondotta, hogy

a rendes hadügyi költségvetési előirányzatán kívül 200 millió fontot fordítanak hadseregfelszerelési célokra.

Az 1936—37. évi költségvetés összkiadását 797 millió 897 ezer fontot tesznek ki, az összebevételek összege pedig 776 millió 606 ezer font. A mutatókhoz 21 millió 291 ezer fontos hiányt úgy pótolják, hogy a jövedelmiadót 1 font után 3 pennyvel, a tea vámját pedig 1 font súly után 2 pennyvel felemlik. Ugyanekkor 5 és egy negyed millió fontot elvonnak az utalapról. Így az összjövedelem 798 millió 381 ezer font, a kiadások összege pedig 797 millió 897 ezer font. Newille Chamberlain beszéde után az egyes pártok szóltak röviden a költségvetéshez. Atlee őrnagy, a munkáspárti ellenzék vezére rámutatott arra, hogy a költség-

vetés végül is háborúhoz vezet. Sir Archibald Sinclair, a szabadelvű ellenzék vezére kijelentette: „A pénzügyi kilátások reménytelenebbek, mint valaha”. Maxton szélsőbaloldali különösen a tea vámiának felemelését tartja „rettenetesnek”. Végül is az alsóház megszavazta a költségvetést és ezzel az adó- és vámemelések azonnali hatállyal érvénybe léptek.

Rendetlenül menekülnek az abesszin katonák

Római jelentés szerint tegnap diáktömegek vonultak az angol nagykövetség épülete elé, ahol heves tüntetést rendeztek. A demonstráció során éles kifakadások hangzottak el Baldwin kormánya ellen és különösen Eden külügyminisztert abucgolták. A tüntetők kövekkel be akarták verni a követségi épület ablakait, de ebben a rendőrség megakadályozta őket.

Addis abebai jelentés szerint az abesszin hatóságok lázas gyorsasággal folytatják a főváros kiürítését. Nincs kizárva az az eshetőség sem, hogy

az abesszin csapatok harc nélkül adják fel fővárosukat.

Viszont több abesszin miniszter azt a nézetet képviseli, hogy Addis Abeba birtokáért harcolni kell és csak akkor szabad feladni, ha a balszerencse az abesszin csapatok ellen fordult. A miniszterek szerint a főváros az egész országot szimbolizálja és ha minden küzdelem nélkül feladják a fővárost, ez a harc feladását jelentené. Rámutatnak arra, hogy Addis Abeba előtt több erős védelmi vonal van. A kormány tagjainak a többsége azonban a feltétel nélkül való kiürítése mellett foglal állást. A kérdést végleg a népus dönti el. A népus hadseregében szolgált belga tisztek tegnap valamennyien felmondták a négussal kötött szerződéseiket és a tegnap délben Addis Abebából elindult vonattal Dzsibutiba utaztak. Hír szerint ez volt az utolsó vonatjárat, amely Addis Abeba és Dzsibuti között a polgári forgalmat lebonyolította.

Az olasz sajtóügyi minisztérium hivatalos jelentése közli, hogy a déli harctéren, Banamitól északra lefolyt két napos nagy ütközet az abesszin hadsereg sulyos következményekkel járt.

Az olaszok teljesen tönkreverték az el-lenséges csapatokat, akik rendetlenül me-nekültek visszafelé.

Az olasz motoros osztagok tegnap óta több, mint 100 kilométernyit haladtak előre. Az egyi nubiai hadosztály, amely tisztán önkönte-

Roham az addis-abebei Etiop Bank ellen

A Daily Telegraph haditudósítója a kö-vetkezőket jelenti: A Robi folyó völgye feletti magaslaton táborozunk. Alattunk 8000 láb-nyira vannak az olaszok. Valószínű, hogy itt vívják meg a döntő csatát Addis Abeba bir-tokáért.

A Times addis abebei tudósítója szerint hétfőn erős roham indult meg az itteni Etiop Bank ellen. Hétfőn délelőtt mintegy 300.000 tallér értékű bankjegyet váltottak be ezüstre. A banknak ugyanis száz százalékos az ezüst-tartaléka. Abesszin kormánykörökben azt hi-szik, hogy még egy hétig eltart, amíg az ola-szok elérik az abesszin fővárost.

Dessie-i jelentés szerint az olasz csapatok főhadiszállását hétfőn helyezték át ide. A fő-parancsnokságot ugyanazon a helyen állították fel, ahol nemrég a négus vörös sátra ál-lott. A főhadiszálláson korainak mondják a fő-város elfoglalásának hírért és rámutatnak arra, hogy az olasz hadsereget nem presztizs-szemponthoz vezetik, hanem kizárólag katonai mérlegelések. Badoglio tábornagy nem akarja erőltetni az abesszin főváros elfoglalá-sát, hanem minden hadműveletet tervszerűen

Csütörtökön érkeznek

Budapestre a lengyel miniszterelnök

Budapestről jelentik: Koscialkovszky len-gyel miniszterelnök, mint hivatalosan jelenti, 23-án, csütörtökön délelőtt érkeznek meg a ma-gyar fővárosba a bécsi gyorsvonattal. A nyugati pályaudvaron Gömbös Gyula minisz-terelnök vezetésével a magyar kormány tag-jai fogadják a lengyel kormányfőt. A tulajdon-képpeni tanácskozások pénteken délelőtt kez-dődnek, utána a magyar kormányzó kiha'lga-táson fogadja Koscialkovszkyt, aki szombaton autón Bábólnára és Kisbérre utazik az ottani méntelepek megtekintésére. Vasárnap a len-gyel miniszterelnök visszautazik Varsóba.

A kalap regénye

Irta: VIOUX ANTOINE

Általában nem sokat törődöm a divat szeszé-lyeivel. Sőt szivesebben viselek divatjátmult ruhát, mint a szabók váltakozó szeszélyeihez alkalmaz-kodó remekművet. Csak egy pontban vagyok ké-nyes: szeretem a szép kalapot. Delion híres a ka-lapjairól. Minden negyedévben megjelenek az üz-letében és megvásárolom a legújabb kalapremeket. Már jól ismernek s amikor meglátnak, azonnal elém rakják Delion mester legtükételesebb kalap-ötleteit.

Legutóbb kissé elkedvetlenedve állapítottam meg, hogy egyik elem tett új kalap sem igazat külö-nösebben. Már a tizedik modellt próbáltam fel és idegesen forogtam a tükör előtt, amikor a kiszol-gáló segéd halkán figyelmeztetett:

— Tessék odanézni a jobbfelőli fülkébe.

Kövér, harminc év körüli férfi spanyol izlésű, visszintes karimájú keménykalapot nézegetett a tü-kör előtt forgolódva.

— Ebből a kalapból a főnök ur csak két da-rabot készített a tavaszi árumintakiállításra, — sugta a segéd — de az az ur régi vevőnk s így neki megmutattuk a Párisban még ismeretlen mintada-rabot. Hogy tetszik önnek?

A kalapot próbáló ur észrevette, hogy róla van szó és közelebb lépve hozzánk, így szólt:

— Nem mondom, hogy nem érdekes formájú kalap. Sevillában minden igazi ur ilyent visel. De Párisban mégse mernék vele az uccán elindulni.

A segéd felelt helyettem is:

— Ennek a kalapnak a párját megmutatom ennek az urnak — mondta felém mutatva — s ha megtetszik az urnak, amit nem kétek, talán mind a két ur könnyebben határozza el magát.

És már hozta is a spanyol hidalgók kalapjának párját és könnyed mozdulattal a fejembe nyomta. Remekül illett. A tükörbe nézve örömmel láttam,

sekből áll, a harcok során fényes tanujelét adta hűségének és harckészségének.

Az eritreai harctéren a Takaéztől nyu-gatra fekvő területeken tovább folyik a törzs-főnökök és vezérek behódolása. Az olasz csa-patok főparancsnokságát Dessie-be helyez-ték át.

folytat le. A legközelebbi célja a hadművele-teknek nem Addis Abeba, hanem Harrar meg-szállása.

A Rómából érkező jelentések szerint Addis Abeba eleste köszöbön áll. A császári udvar-tartás, a császárnéval együtt elhagyta a fővá-rost, egyes jelentések arról is tudnak, hogy a

A Szentészék kinevezte az ardeal-i római katolikus püspök helyettesét és utódját

Cluj-ról jelentik: A Vatikánból érkezett szűkszavu távirat közli, hogy az ardeal-i ró-mai katolikus egyházmegye élére a Szentészék koadjutort, püspökhelyettesét nevezett ki. Vor-buchner Adolf sibiui apátplébános, az ardeal-i püspökhelyettes, az egyházmegye jövődöbéli püspöke. A kinevezés igen érdemes férfit, az ardeal-i klérusnak egyik kiváló tagját ültette az egyházfői tisztségbe, amelyben a Majláth Gusztáv Károly püspök betegsége alatt az összes főpásztori teendőket végezni fogja.

Vorbuchner Adolf kinevezése nem éri vá-ratlanul az egyházmegye vezető köreit. Hiva-talos értesítés az egyházmegyei tanácsához még nem érkezett, azonban a Szentészéknek ezt az elhatározását már előre várták. Vor-buchner apátplébános ardeal-i ember. Alba-lulia-n végezte a teológiát s a legkiválóbb theológusok egyikének ismerik. Egyideig a brasov-i egyházközségnél volt lelkész, majd a sibiui egyházközség plébánosa s ebben a tisz-tségében nemcsak nagytekintélyű lelkipásztor-nak, hanem kiváló adminisztrátornak is bizo-nyult. Már régóta apátplébános és tagja az ardeal-i r. kath. egyházmegye igazgatótanácsá-nak is. A volt osztrák-magyar monarchiának azon katonai-családjainak egyikéből származik, amelyek Ardealba honosodtak be. Édesapja főtörzsorvos volt Alba-lulia-n s Vorbuchner Adolf püspökhelyettes ardeal-i nevelésű, rend-

hogy jól áll nekem és egészen újszerűen hat. Mivel kivételesen nagy a fejem, már az is kellemesen érin-tett, hogy a kalap jól talált a buksimra. Más em-bert talán visszatartott volna az a tudat, hogy a különös formájú kalap ezer közül is feltűnik, de — mint már említettem — a kalap volt talán egyet-len hűségű hóbortom.

Az idegen várakozásteljesen nézett rám s amint kijelenttem a segédnek, hogy a kalapot megve-szem, ő is megszólalt:

— Én is megveszem ezt a másikat.

Távozáskor udvariasan köszöntünk egymás-nak, új spanyol kalapjainkat megemelve.

Az emberek az uccán megfordultak és utánam néztek. Egy elegáns szép asszony úgy megbámulta a kalapomat, hogy a szívem hevesebben dobogott. Boldog voltam. Annyira elbizakodottá tett az a tu-dat, hogy Páris legfeltűnőbb kalapjának boldog birtokosa vagyok, hogy gyors elhatározással taxi-ba ültem és Rozina lakásához hajtottam. Rozina egy kis színpad csillaga volt és miután félétven át annyi virágot küldtem neki, amiből virágkereske-dést nyithattam volna, kijelentette, hogy nem haj-landó a feleségem lenni. Ezt a szeszélyes angyal nem indokolta meg bővebben. De most az új kalap hatása alatt elég bátorságot éreztem magamban arra, hogy még egy kísérletet tegyek.

Rozina kis villában lakott az első emeleten. Amint becsengettem és ő maga nyitott ajtót, vára-kozásteljesen lóbáltam a kezemben új kalapomat, de az angyal nem vett róla tudomást, csak leple-zetlen rossz kedvvel mondta:

— Milyen unalmas, hogy váratlanul betörsz az emberhez: Legalább telefonálhattál volna. A völe-gényemet várom. Holnap megkapod az eljegyzé-semről szóló kártyát.

— Ugy... akkor hát gratulálok — mondtam és szívemben keserű érzéssel követtem Rozinát. A kalapomat lecsaptam az előszoba egyik székére és bementem a szalonba.

FIGYELEM!

A DORY-PARK vendéglőben és kerti lokálban Buzeshti 45, Bucuresti

a legkitűnőbb borokkal az ország leghíresebb szőlőlől és a speciális „Grátar“-ral nagyon olcsó árak mellett lesz kiszolgálva. — Esténként a nagybecsű közönséget a híres Gănescu-Jazz-zenekar és a szim-patikus Orchestra-Natională Costică Boeru szórakoz-tatják. — A lokál egész éjjel nyitva van.

császárné a trónörökösrel együtt a négushoz utazott. A börtönöket megnyitották, miután azokban amugy is politikai elítélteket tar-tottak fogva. A bankok pénzkészletét, vala-mint a templomi kincseket elszállították a fő-városból. Az olasz csapatok előnyomulnak Ad-dis Abeba felé, ott találkozik az északi és déli hadsereg.

kívül nagyműveltségű férfi, akit mint lelki-pásztort, igen nagy tekintély és általános tisz-telet övez. Az örökösödési joggal történt ki-nevezése a főpásztori utódlás kérdésének a megoldását is jelenti.

Krausz Simont

felmentette a budapesti bíróság egy becsület-sértési perben

Budapestről jelentik: A Dréhr-ügy utolsó hulláma elevenedett meg ma abban a rágalmozási és becsületsértési perben, amely-ben ma tartott tárgyalást a budapesti büntető járásbíró. Halász Lajos volt bankár Krausz Simon ismert bankárt jelentette fel a Dréhr-ügyben történt tanukihallgatása so-rán tett kijelentése miatt, mert állítólag Krausz becsületsértő és rágalmozó kijelentéseket tett az ő személyéről. A mai tárgyaláson azonban Krausz Simon megismételte kijelentéseit és hangoztatta, hogy szegyezteljes dolog volt Ha-lásztól, hogy Vass Józseffel hadikölcsönkötvé-nyeket vásároltatott és váltókat iratott alá. Hangoztatta azt is, hogy mint kirendelt szak-értő, a Halász-bankház könyveiben sok tör-lést és rendellenességet tapasztalt. Ezekután a bíróság Krausz Simont felmentette a vád alól, de Halász fellebbezett a döntés ellen.

De még nem is volt alkalmam a nem éppen jó mederben megindult társalgást folytatni, amikor Rozina, aki az ablaknál állt, hátraugrott és rémült arccal mondta:

— Szép pástétom lesz ebből, ha Victor itt talál! Azonnal szaladj le a melléklépcsőn!

Ezt bajos volt marasztalásnak tekinteni. Kö-zönszönés nélkül kirohantam a folyosóra és a mellék-lépcsőn lesiettem. Közben a völegény ur már be-érkezett a lakásba. Idehallatszott Rozina lelkes üdvözlő hangja...

A villa előkertjébe kiérve, tudatára ébredtem annak, hogy izgalomban a kalapomat odafenn felejtettem az előszoba székén. Ugy látszik, hogy ezt közben Rozina is észrevette, mert hirtelen az első emelet egyik ablakából halk, püsszegő jel hallatszott. Rozina állt az ablaknál, intett nekem és merész ivben ledobta a kalapomat, amelyet sze-rencsésen kifogtam. De amint a fejemre tettem, megdöbbenéssel vettem észre, hogy annyira meg-szűkült valami csoda következtében, hogy még a fejem bubjára is alig tudtam rányomni.

Másnap derült ki a kalap rejtélyének titka. A villamoson találkoztam azzal az urral, aki előző nap ugyanakkor vett az enyémmel azonos formájú spanyol kalapot Delionnál, amikor én. Az ő fején pedig úgy állt a kalap, mintha veréb fejére cilinder tette az ember. A kalap és a koponyája közre befért volna az öklöm. Nem is értem, hogy tudta a fején egyensúlyban tartani.

Egymásra néztünk... mindketten egyszerre megértettünk mindent... Mindketten egyszerre ébredtünk annak tudatára, hogy Rozina előszobá-jában cserélődött ki a két kalap. Idegen barátom arcán végtelen szomorúság ömlött el. Szó nélkül leszállt a következő megállónál és vissza se nézett... Rozina ígért eljegyzési kártyáját pedig sohase kaptam meg... Ebből sejtettem, hogy a négy számmal nagyobb kalap regénye aligha végződött „happy-end“-del.

Polgárháboru kitörésétől félnek Palesztinában

Tel Avivban és Jaffában kihirdették az ostromállapotot — A muzulmánok követelése

Jeruzsálemből jelentik: A palesztinai helyzet egyre súlyosabbá válik. Tel Avivban és Jaffában tegnap kihirdették az ostromállapotot. Az angol főbiztos környezetében kijelentették hogy a főbiztos csak végső esetben lépteti közbe a katonaságot, tekintettel arra, hogy minden felesleges vérontást el akar kerülni. A főbiztos ugyanis attól tart, hogy ha a katonaság közpelép, kitör a polgárháboru, tekintettel arra, hogy ugy az arabok, mint a zsidók igen jól fel vannak fegyverkezve.

Az arabok tegnap társasgépkocsikat is megtámadtak és a bennülőket bántalmazták. Jaffában megtámadtak egy angol társasgépkocsit, négy angol állampoleárt megsebesítettek. Jaffában a zsidó kereskedők üzleteiket bezárták és Tel Avivba menekültek, azonban a tel avivi kereskedők is bezárták üzleteiket és a város az esti órákban szinte kihaltnak látszott.

Jaffa mellett tegnap délután a zsidók megtámadtak egy arabokkal telt gépkocsit.

Az összetűzésnek két halálos áldozata van, harmincan megsebesültek.

Tel Aviv egyik negyedét, amelyben főleg fából épült házak vannak, az arabok felgyújtották. Több, mint száz ház égett le. A tegnap esti zavargások során Jaffában nyolc zsidó meghalt, 30 megsebesült, az arabok közül 3 vesztette életét és a sebesültek száma 12.

Jaffában és Tel Avivban valóságos megszállás volt.

Jeruzsálemben aránylag nyugodt a hangulat, bár ott is voltak tüntetések. A letartóztatottak száma körülbelül 100. A vasárnapi tüntetés 6 sebesültje az éjszaka folyamán meghalt. A muzulmánok Jaffában a délutáni órákban nagygyűlést tartottak, amelyen határozati javaslatot fogadtak el. Ebben követelik az angol főbiztostól a zsidó birtokok kisajátítását, továbbá követelik, hogy szüntessék be a zsidók további bevándorlását.

Későbbi jelentés szerint a romániai cionista szervezetek bucuresti-i központja ma telefonbeszélgetést folytatott a szervezetek jeruzsálemi végrehajtó bizottságával, amely közölte, hogy a palesztinai eseményekről a sajtóban elterjedt hírek tulzottak. Ami Tel Aviv felgyújtásának hírét illeti, csak néhány barak égéséről van szó. Az utóbbi napok zavargá-

sait hivatásos arab agitátorok művének tudják be.

A hatóságok által fogatosított intézkedések következtében a rend és nyugalom helyreállott.

Kairón át érkezett jelentés szerint a Jaffában és Tel Avivban kihirdetett ostromállapot ellenére, az izgatások folytatódnak Palesztina különböző részein.

A Reuter szerint több ezer arab parasztból álló tömeg vonul Jeruzsálem felé.

Mindenfelé erős katonai osztagokat látni. A hivatalos épületeket őrzik, az üzletek zárva tartanak. A zsidó nemzeti tanács állandó ülést tart. Másrészről bizottság alakult az arab érdekek védelmére, amely lépéseket tesz a hatóságoknál.

Orosz és angol érdek a Dardanellák megerősítése

A török hadsereg a hadmentesített övben — A diplomácia nehéz helyzete a török kormány intézkedéseivel szemben

A Dardanellák megerősítése körül élénk diplomáciai viták folynak most napok óta. Különösen Anglia érdeklődik első sorban a törökök azon lépése iránt, amellyel újból meg akarják erősíteni a Dardanellákat, illetve azt a tengerszorosot, amely a Fekete-tengert a Földközi-tengertől elválasztja. A kérdést égetően időszerűvé tette az a körülmény, hogy — amint arról már legutóbb beszámoltunk — Törökország athéni nagykövete megjelent a görög külügyminisztériumban és bejelentette, hogy

a török hadsereg megszállta a tengerszorosok hadmentesített övét.

Anglia magatartása ezzel a ténnyel szemben világhatalmi helyzetéből és néhány komoly háborus tapasztalatból következik. A világháboru alatt ugyanis Anglia akcióképességét ugyszólván évekig megbénította Törökország. Az angol haderők jelentékeny részét kötötte le állandóan a Dardanellák elleni harc. A cél az volt, hogy Oroszország és a szövet-

Éjszakai órákban érkezett telefonjelentés: A francia satjő értesülései szerint Palesztinában tovább tartanak a zsidóellenes zavargások. Jaffa körül — írja az Intransigeant, — a rendőrség napok óta formális harcban áll az arab tüntetőkkel. A városban valamennyi zsidó üzletet kifosztottak és a zsidó negyedeket felgyújtották. A rendőrségi karhatalom hangszórós gépkocsikon járja be a falvakat és felszólítja az arab lakosságot, hogy szüntesse be a zavargásokat. Egyiptomi jelentés szerint itteni csapatok készenlétben várják, hogy Palesztinába utnak indítsák az ottani helyőrség megerősítésére.

Tel Aviv felgyújtásáról újabb hírek érkeztek és állítólag a városban valóban komoly méretű gyújtogatás történt. A palesztinai angol főmegbízott Tel Aviv, Jaffa és Haiffa körül vonja össze a rendelkezésére álló haderőket, mert itt, ezeknek a városoknak környékén ezrével gyülekeznek a zendülő arabok. A Paris Soir jelentése szerint Tel Avivban és Jaffában szombat óta megszakítás nélkül folyik a küzdelem a zendülők és a karhatalom, illetve a zsidó lakosság között. Az arabok tegnap általános sztrájkot hirdettek.

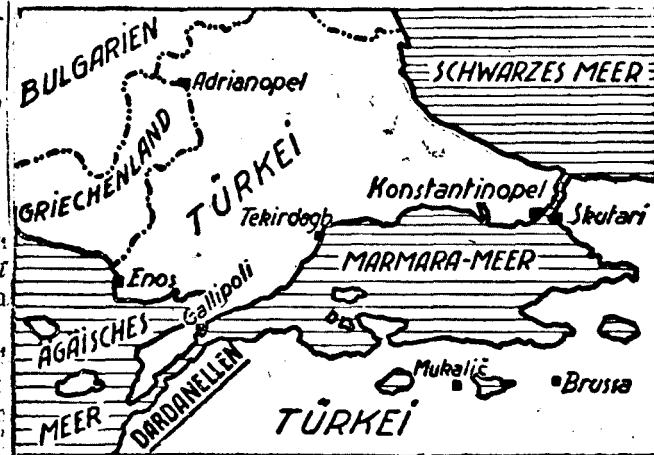
ségek között megteremtsék a flotta-összeköttetést, ezt a célt azonban a legsúlyosabb áldozatok árán sem sikerült elérni. A Dardanellák a világháboru alatt bevehetetlen erődítménynek bizonyult és

a kitűnően képzett és felszerelt angol flotta Gallipolinál megsemmisítő vereséget szenvedett.

Ezek az emlékek nagyon élénken élnek az angolokban.

A törökök már régebben hozzákezdtek az erődítmények kiépítéséhez. A partvidék rejtett pontjain nehéz ütegek helyezkednek el és a helyőrségeket is mindenütt olyan létszámmra emelték, amelyről az érvényben lévő szerződések értelmében a hatalmak hallani sem akarnak.

A Dardanella-kérdés rendezésénél Törökországnak figyelemmel kell lennie úgy Anglia, mint a szomszédos Oroszország érdekeire.

A DARDANELLÁK

Oroszország föltétlen hiva a tengerszoros megerősítésének, mert orosz szempontból

a Dardanellák elzárása annyit jelent, hogy délről a szovjetet nem érhetik meglepetések.

Viszont Anglia számára is jelentenek némi biztonságot a Bosporus ágyui, mert megóvják a birodalmat a Közelkeleten esetleges kínos meglepetésektől. Angliának jogilag is nehéz védenie tiltakozó álláspontját, mert hiszen angol hivatalos helyről nem egy ízben hangzott el a fenyegetés, hogy lezárják a Suez-csatornát. Pedig Anglia is nyújtott garanciákat arra nézve, hogy ugy háboru mint béke idején szabad átjárást biztosít minden hajónak a Suez-csatornán.

Megmérgezte magát egy aradi urileány

Egy elhunyt aradi szobrászművész fiatal leányának tragédiája

Ma délután egy eszméletlen állapotban levő fiatal leányt szállítottak be az aradi kórházba. Sebők Lujza 16 éves, Piata Cetății 8. szám alatt lakó urileány öngyilkossági szándékból luminállal megmérgezte magát. A fiatal urileány édesapja, aki ismert szobrászművész volt, néhány év előtt halt meg. Özvegy édesanyja délelőtt 10 óra tájban eltávozott hazulról és amikor a kora délutáni órákban hazaérkezett leányát eszméletlen állapotban találta. Ébresztgetni kezdte, azonban eredménytelenül, mire bérkocsin beszállította a kórházba. Itt dr. Németh Miklós osztályorvos azonnal gyomormosást alkalmazott, több in-

jekciót is adott és a kezelés eredményeképpen a fiatal leány állapotában némi javulás állott be, az esti órákig azonban nem nyerte vissza öntudatát.

Az eddigi vizsgálat megállapításai szerint Sebők Lujza luminállal mérgezte meg magát. Ezt valószínűvé teszi, hogy Sebőknek állandóan tartott álmatlanság ellen luminált. A fiatal leány még délelőtt vehette be a mérget, amely jelentékeny mértékben felszívódott szervezetébe. Azt, hogy Sebők Lujza miért akart a halálba menekülni, nemlehet tudni, annál kevésbé, mert a fiatal leány semmiféle bucsulevelet nem hagyott hátra. Az öngyilkos urileány állapota súlyos, de nem életveszélyes.

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

május 8-18.

50%-os utazási kedvezmény.

A vásárigazolvánnyal visum nélkül lehet a magyar határt átlépni.

A világegyetem műhelytitkai

Nem hőhalál, hanem szénhalál vethet véget a földi életnek

Óriási feladat vár az emberiség jövője érdekében a mezőgazdaságra — Gazdaságosabb és okszerűbb táplálkozás szükséges

Az Aradi Közlöny cikksorozata (VIII.)

Az embernek és minden élőlénynek a teste felépüléséhez *szénre* van szüksége. A szén azonban az állati szervezet csakis növényi táplálékkal veheti fel. A növény az az élő gyár, mely a levegő szén-savából a napfény behatására az állati és emberi táplálkozásra alkalmas szénvegyületeket készíti. Ha elfogy a levegő szén-sava, vagy ha annyira csökken a napfény, hogy a növények nem folytathatják üzemüket, akkor *vége lenne a földi életnek*. Avagy ha az emberek és állatok száma annyira megszorodna, hogy a növényvilág már nem tudna elég alkalmas szénvegyületet produkálni, akkor is végveszély fenyegetné az emberiséget.

Azok, akik ilyen utópisztikus gondolatokkal foglalkoznak, felvethetik azt a kérdést, aminthogy már sokszor fel is vetették, hogy nem lesz-e baj abban a nagyüzemben, amely a világ fennmaradásához nélkülözhetetlen.

Régebben a fizikusok, különösen a híres Thomson, a későbbi Kelvin lord, a hőelmélet egyik nagymestere azt jósolta, hogy a *világnak a hőhalál vet véget*. A létező energiák fokozatosan átalakulnak hőenergiává és fokozatosan megszűnnek a világon a hőmérsékletbeli különbségek. Márpedig a hőenergia csak úgy váthatik mozgási energiává vagy az élethez szükséges egyéb energiává, ha *melegebb helyről hidegebbre juthat, úgy, miként a víz is csak úgy végezhet munkát, ha magasabb helyről alacsonyabbra eshetik*. Ha a földön megszűnnének a hegyek és völgyek, ha nem volna folyó és vizesés, a víz munkája is megszűnének. Ha idők folyamán kiegyenlítődnének a hőmérsékleti különbségek, a melegenenergia nem válhatná munkává, megszűnének minden élet. Így jósolták a hőhalált.

A hőhalálnál még sokkal hamarabb következhetne be a szénhalál.

A levegő szén-savtartalma valóban igen csekély. Mindössze körülbelül 3 tizedrész. Valószínű, hogy az ősidőkben több volt és az is, hogy *a messze jövőben még a mainál is kevesebb lesz*. A létező szénmennyiség egyrésze ugyanis a növényzet és az állatvilág testébe vándorol, az elhaló növényvilág maradványai a föld méhében mint kőszén őrzik a növények gyűjtötte szénét, az állatvilág maradványai pedig sokszor petróleummá válnak folytatják a mélységben földi létüket. *A szén mennyisége tehát egyre fogy*, utánpótlás leginkább csak a levegő szén-savából lehetséges oly módon, hogy a szén-savat a növény a napfény közvetítésével elbontja és a szén a testében felgyűjti, hogy azután évmilliók múltán megint a földre rakta. *A levegő szén-savából azonban vajmi kevés kerül a növények testébe*. A szén-sav jórészt az állatok csontjaik, a csigák, a nagy-

Letartóztatási parancs

két diák ellen, akik több politikus halálát fenyegettek meg

Iasi-ból jelentik: A iasi ügyészséghez két letartóztatási parancs érkezett Tudose és Strugaru diákok ellen. A letartóztatási parancsot a targul-mures-i vizsgálóbíró adta ki, mert az említett diákok halállal fenyegettek meg a diákkongresszus alkalmával több politikai személyiséget. A két diákot még nem találták meg. A targul-mures-i ügyészségnek azt a fellebbezését, amelyet öt vaskardista diák szabadlábrahelyezése ellen adott be, pénteken tárgyalja a targul-mures-i tábla.

lók a házaik, a madarak a fájasaik felépítéséhez használják és a természet nagy háztartásában ezzel alkotja meg az ő kőzetait, a mészhegyeket, a dolomitokat és a többi szén-savtartalmú kőzeteket.

A levegő szén-savtartalmának megfogakozása még más szempontból is veszélyes a földi életre. A szén-sav mint jótékony lepel borítja be földünket, főleg a föld felületét és megóvja attól, hogy a vízpárák korlátlanul elszálljanak.

A szén-sav hiánya örökös szárazságra kárhoztatná a földet.

Földgömbünk egyes részein, például Dél-Afrikában máris aggasztó módon észlelhető a szén-sav fogyásából eredő szárazság.

Az emberiség sorsa szorosan egybefüzdődik a levegő szén-savtartalmával, vagy mondjuk: *a levegő szén-savtartalmának gazdaságos kihasználásával*. A természet kérlelhetetlen rendje szükségessé teszi, hogy a rendelkezésre álló szén-savmennyiséget az emberi tudás és képesség erejével fokozottabban használjuk ki és ezzel a földi élet határát minél jobban kiterjedjünk. Minthogy a szén-savszükségletünket kizárólag a növények útján szerezhetjük meg és a növények a szükséges szén-savat a levegő szén-savából a nap éltető erejének hatásával tudják asszimilálni, tehát nyilvánvaló, hogy az emberi tudásra és képességeire kettős feladat hárul: *megnövelni a növényzet állományát és jobban kihasználni a napfényt*.

A mezőgazdaságra, miként látjuk, nemcsak a ma élő nemzedék szempontjából, hanem az egész emberiség léte, a földi élet jövője érdekében is óriási feladat vár.

A termelés javítása, a tudományos módszerek

Lehet-e mellőzni a gyomrot?

Vannak orvosok, akik azt állítják, hogy a gyomor nem feltétlenül fontos az emberi szervezetben. Ugy az embereken, mint az állatokon történt kísérletezéseknél — súlyos gyomorfekély és rák esetében — teljes egészében kioperálták a gyomrot, s bebizonyosodott, hogy a pankreas és a belek bizonyos mértékben pótolják a gyomrot. Azonban mégis csak a gyomor van hivatva az élelmiszerek megemésztésére.

Ezért, mikor a gyomor rosszul működik, — ami annyit jelent mintha nem is volna — a belek a legsúlyosabb következményeknek vannak kitéve, ha nem vigyázunk arra, hogy jól megválasztott ételeket együnk és kisebb adagolásban.

A „Gastro D.” új készítmény, melyet a Császár gyógyszerár képvisel, világszerte el van ismerve bármilyenemű gyomor- és bélbetegségeket és idegbajokat gyógyító hatása miatt. A „Gastro D.”-t vidékre 130 lei utánvét ellenében küldi a Császár gyógyszerár, București, Calea Victoriei 124.

fejlesztése, különösen a mezőgazdasági kémia az élet megmentőivé, vagy legalább is meghosszabbítóivá lehetnek. De az orvostudomány is fokozottabban mértékben kell foglalkoznia azzal a problémával, hogy a rendelkezésre álló növényi táplálékot az állat és az ember miként használja fel a mainál gazdaságosabban, a mainál okszerűbb táplálkozással és életmóddal. *Igen nagy feladatok várnak a fotokémiára, arra a fiatal tudományra, mely a fény kémiai hatásaival foglalkozik*. Manapság még igen pazarul, igen könnyelműen bánunk azzal az isteni adománnyal, amelyet az éltető nap bocsát rendelkezésünkre. A napsugaraknak csak egy csekély töredékét használja ki a növényzet. Az ultraibolyasugarakat, melyeknek nagyrészt már a levegő elnyeli, a vörösön túl levő sugarakat, de még a látható sugarak közül a sárgától a zöldig terjedőket sem használja ki eléggé a növényzet. *Olyan növényzetet termelni, olyan fajtákat fejleszteni, amelyek a nap fényét, a nap látható és láthatatlan sugarait és melegét jobban kihasználják, a levegő szén-savát jobban felfokozzák, az emberi és állati táplálkozásra a mainál jobb és gazdaságosabb anyagot produkálnak, szóval a természet növénygyárát produktívabbá tennt: ez a mezőgazdasági kémia, a fotokémia és a modern orvostudomány nagy feladata*. Ettől függ, hogy a szénhalál ideje minél messzebbre kitolódjék. A természet kérlelhetetlensége ellen a tudás erejével kell küzdenie az embernek az egész emberiség, a földi élet jövőjéért!

Száznegyvenegy új hid és közel tizenhétézer kilométernyi új ut épült Arad-megyében az elmúlt év folyamán

Érdekes szám adatok a megyei gazdálkodás statisztikájából

Arad-megye politikai és közigazgatási gazdálkodásáról érdekes és figyelemreméltó kimutatás jelent meg a napokban a kormány egyik népszerű időszaki kiadványában, nyilván azoknak a jelentéseknek nyomán, amelyet dr. Ioan Groza vármegyei prefektus készített el és nyomatott ki az elmúlt év végén. A most megjelent és összesített kimutatás nagy vonásokban foglalja össze mindazokat a beruházásokat, új alapítványokat, szociális, közegészségügyi, kulturális és közlekedésügyi investíciókat, amelyeket a kormány jóváhagyásával a helyi vezetők realizáltak eddig. *Igy 42 új iskola készült a megye területén, melyekre a megye 2.173.172 leit áldozott, míg az állam egy milliót, ugyanakkor 44 iskolát teljesen újítottak fel. Másfél millió leit fordítottak két megyei kórház épületeinek kijavítására, míg két dispensáret községi, kilencet pedig megyei alapokból állítottak föl, mintegy három és félmillió leies befektetéssel.*

Érdekesek az új község-házakra, utakra vonatkozó adatok is, amelyekből megtudhatjuk, hogy az utóbbi időben a megye területén

271 kilométer hosszúságban építettek új megyei utakat, illetve újítottak fel a községek alapjainak segítségével: ezeken felül azonban a megyei alapokból *15.200 kilométerre rug azoknak az utaknak a hosszúsága, amelyeket teljesen újítottak fel. Utjavításra közel huszmillió leit költött a megye*, részben a községek részben pedig az állam támogatásával. Kilenvennyolc új hid a községi alapokból, negyven a megye áldozatkészségéből és három új hid állami alap felhasználásával épült föl: összesen tehát *149 új megyei hid épült a megye területén, míg ugyanekkor 300 régi hidat javítottak át. Ugyanilyen részletes szám adatok adnak hí képet az új telefonvonalokról, tenyészállat-akcióról, mezőgazdasági eszközök beszerzéséről, vetőmag-akciók értékmenyiségeiről is. A bucuresti-i kimutatás természetesen elismerő szavakkal méltatja a megyei gazdálkodás ismertetése során dr. Manolescu Dimitrie professzor, Arad-megye vezető kormányképviselőjének, a nemzeti-liberális párt arad-megyei elnökének, továbbá dr. Ioan Groza vármegyei prefektusnak eredményes tevékenységét, amelyet a megye gazdasági és közigazgatási életének felvirágoztatása érdekében fejtenek ki.*

Aradtól Leningradig...

Tízezer kilométeres utat tett meg Szovjetországban egy arad-i ügyvéd

Gregorovici Stefan dr. hazaérkezett és nyilatkozik oroszországi tapasztalatairól — Nagy drágaság várja azokat, akik nem a szovjetkormány hivatalos utazási irodáját veszik igénybe — A munkanélküliség, a koldusprobléma, az egyházellenes üldözések — Befejezett tényként beszélnek az orosz-japán háború kitöréséről

Még ma is kevés embernek jutott alkalom arra, hogy az elzárkózottságból lassankint felengedő Szovjetországban látogatást tegyen és ezért különösen érdekes mindaz, amit a mai orosz viszonyokról egy arad-i szemtanu tud elmondani. Gregorovici Stefan dr. ismert arad-i ügyvéd kedden tért haza tizenhatnapos oroszországi tanulmányutjáról, amelyet a szovjet hivatalos utazási irodája az Inturist rendezésében tett meg egy csoporttal. Az arad-i ügyvéd tizenhat nap alatt tízezer kilométeres utat tett meg és természetesen csak futólagos benyomásokat gyűjthetett a hatalmas orosz birodalom mai életéből, ezek a benyomások azonban feltétlenül érdekesek.

Gregorovici dr. egyébként az egész idő alatt naplót vezetett, számos, nagyszerűen sikerült fényképfelvételt készített és arra készül, hogy uti benyomásairól könyvet írjon vagy pedig azokat egy előadás keretében ismertesse. Mindez természetesen a jövő kérdése. Egyelőre a legfrissebb impresszióit adta elő az újságíróknak, tizenhat nap számos élményét tömörítve nyilatkozatában.

Utazás a szigorúan előírt program szerint

Mindjárt a beszélgetés elején érdekes körülmény derül ki. A szovjet kormány az idegen turistákat ugyiszólva rászorítja arra, hogy hivatalos utazási irodáját vegyék igénybe, természetesen azazal a programmal, amelyet az Inturist készít. Ez a kényszer a legérzékenyebb ponton — a pénz. tárcánál nyilvánul meg.

A tizenhatnapos társasutazásban való részvétel 20.000 leibe kerül, ami semmiképpen sem áll arányban az összegért kapottakkal. A salát számlára, függetlenül utazó turista 100.000 leiért sem kaphatja meg ugyanazt.

Miért, azt Gregorovici dr. nyilatkozata a következőképpen világítja meg:

— Az egyes városokban modern, nyugati kényelemmel berendezett szállodák állanak rendelkezésre — az Inturist utasainak. Nagyszerű, bő élelem, zene és minden más szórakozás. Ha azonban valaki függetlenül utazik, egy ebédért körülbelül 10 rubelt, azaz 330 leit, egy üveg borért 10—15 rubelt fizet, de utazást, szállodát és minden mást is magas áron kell megfizetnie. Az Inturist utasai ezzel szemben itthon jegyfüzetet kapnak és ebben minden szerepel. Végiglátogattam Odessát, Charkowot, Moszkvát, egészen Leningradig és mindent megtekintettünk, ami a programban szerepelt. Az utazás rendkívül kényelmesen folyt, ami főképpen annak köszönhető, hogy minden vasúti kocsit egyszersmind — hálókocsi is. A kalauz három éjszakára öt rubelért, azaz körülbelül 150 leiért ad derékaltjat, párnát és takarót. A városokban megállapítottam, hogy a hatalmas szállodák kis szigetek a város életében, csak idegen turistákat lehetett látni, a városbeliek egyáltalában nem látogatják őket. Természetesen a turisták sokkal bőségesebben is élnek, mint a városban lakók. Akik azonban ellátás tekintetében szintén nem panaszkodhatnak.

— Az építkezés valóságos amerikai tempóban folyik, egyik napról a másikra huszemeletes blokkházak kuszának a magasba. Szükség is volt erre az erőltetett tempóra, mert például Moszkva lakossága a békebeli 1 millió 300 ezer lakosról négy és egy negyed millióra emelkedett. El kellett helyezni azt a hatalmas felesleget. Végigjártam az egyes városokat és egyet nyomban megállapítottam: egyetlen koldust sem lehet látni. A koldulást, a

munkanélküliséget és a prostitúciót sikerült leéltetnie a szovjetnek. A munkásokat minden évben állami üdülőhelyre küldik. A krimi cári és főnemesi nyaralókat mind erre a célra alakították át. Az ipar hallatlan módon fejlődött, az egyik leningrádi autógyárban láttuk, amikor minden három órában egy kész autó hagyja el a műhelyeket. Minden téren industrializálódott a szovjet és ez főképpen a mezőgazdaságnál látható. A szó szoros értelmében vett földműves nem létezik. Van traktorkezelő, vetőgépkész, aratógépkész, egy negyedik a könyvelést végzi, mindegyik éppen olyan munkás, mint gyári kollegája. Csak a beosztásuk más. A munkások a gyárakban, vagy műhelyekben élnek, legtöbbször ott is laknak. Az étkezés árának nyolcvan százalékát az az intézmény fizeti, amelynél működnek, a husz százalékot ők fedezik. Ugyanígy van a ruházkodásnál is. A fizetéseknel nem mutatkozik nagy különbség, erre jellemző, hogy egy törvénytészki elnök 500 rubelt kap, egy idős jegyző, aki viszont többet dolgozik 700-at. A munkás ugyanakkor 300 rubeles fizetést huz. Az igazságszolgáltatásnál állandóan a reális életet veszik alapul.

— És a vallásüldözés?
— Most már megszűnt. Ma is nagy propaganda folyik az egyházak ellen, de ha valaki templomba akar járni, nem üldözik érte. Magam is voltam egy templomban és megállapítottam, hogy látogatói mind idős emberek. A régi generáció tagjai. Az új generáció szabadidejét — a moziban tölti. Vagy a klubban.
— Ellenzéki mozgalmak?
— Nem hallottam róluk. Tény, hogy érezhető a diktatura a szovjetben, ahol egyetlen politikai pártnak szabad csak léteznie: a kommunista pártnak. A klubokban viszont szabad kritizálni a kormány tevékenységét — bizonyos keretek között.

Jön!

Jön!

Varieté

Egy nő és két férfi szerelmi harca, változatos, izgalmas jelenetek közepette.

ANNABELLA.

HANS ALBERS.

— Mi ragadta meg még a figyelmét Oroszországban?

— A moszkvai földalatti vasút. Husz kilométer, hosszú, nagyszerű kényelemmel és expresszvonattal sebesség. Rendkívül olcsó árak mellett. Megállapítottam még egyet: míg eddig a szovjet csak a tömegre helyezte a súlyt, úgy építészetben, mint árucikkek gyártásában, most kezdenek a minőséggel és a külső szépséggel is törődni. Sokat hallottam egyébként a Stakanof-rendszerről, amely egészen új. Stakanof szimpla bányamunkás volt, aki új rendszert fedezett fel, amelynek segítségével kevesebb munkával többet lehet termelni, mint amennyit az új öt éves terv előír. Magas kitüntetésben részesült és ma már az ipar minden ágában és a mezőgazdaságban is vannak ugynevezett Stakanof-munkások, akik kitüntetés, hosszabb szabadságot és egyéb kedvezményeket kapnak.

Orosz-japán háború előtt

— Mi a legaktuálisabb téma a szovjet földön?
— A háború problémája.

Akivel csak beszéltem, mindenki biztosra veszi, hogy a legrövidebb időn belül kitör az orosz-japán háború.

És azt mondják, hogy Japán egész más Oroszországgal találja magát szemben, mint a régi orosz-japán háború idején. Mert a világ legerősebben felszerelt hadserege ma a szovjeté.

Tarka füzetek és fényképek halmaza fekszik Gregorovici dr. asztalán. Mind oroszországi emlék. Anyag ahhoz a könyvhöz, vagy előadáshoz, amelyben az arad-i ügyvéd ismertetni fogja tízezer kilométeres utját egy olyan országon keresztül, amelyet Európa többi államaiban, az eddig megjelent utirajzok és cikkek ellenére is, még ma is éppen olyan kevéssé ismerünk, mint ha Hátsóindia egyik, hegyektől körülzárt fejedelemségéről lenne szó. Ahova nem hivatalos látogatóként mindenesetre sokkal könnyebb eljutni, mint a szomszédságban levő Szovjet-birodalomba...

Marosi Rudolf.

„Kiderült az igazság”

— mondotta szabadlábra helyezése után Ungár Adolf dr.

— A timisoarai ügyvéd érdekes nyilatkozata —

Oradea-ról jelentik: Nagy érdeklődés előzte meg Ungár Adolf dr. szabadlábra helyezését, amelyről mai számunkban részletesen beszámoltunk. A timisoara-i ügyvédet az ügyészség folyosóján felesége és leánya varták. Nem mondták meg előre Ungár dr.-nak, mikor lesz ügyének tárgyalása és az ügyvéd mosolyogva mondotta feleségének:

— Nem is érdekelt a tárgyalás napja. Csak az eredmény érdekelt.

Az újságírók megkérdezték a timisoarai ügyvédet a további terveire nézve:

— Már kérdeztek tőlem, hogy mit fogok csinálni. Gondolkoztam is rajta, de még magam sem tudom. Attól függ. Még nem lehet tudni, hogy végleg agyonütötték-e ezt az ügyet, vagy folyik az egész tovább. Mást teszek akkor, ha teljesen agyonütötték és mást, ha folyik. Biztos voltam a szabadlábra helyezésben — folytatta Ungár dr. — Amint tárgyalagos és elfogulatlan bíróság elé került az ügy, kiderült az igazság. A bíróság tisztán látott és így is ítélkezett, ezért kértem az ide-

helyezést. Látta ezt a semmitűszék is és ezért helyezte át az ügyet.

A timisoarai ügyvéd előadását dr. Róth ügyvéd, Ungár dr. egyik jóbarátja egészíti ki:

— Az eredmény nem is lehet kétséges — mondja — az egész ügyet már a vizsgálóbíró fogja megszüntetni, hiszen minden összeomlott, mint a kártyavár.

Ungár dr. ezután visszament a cellájába. Össze kellett csomagolnia, mert nem készült a szabadlábra helyezésre. Azt sem tudta, hogy hétfőn tárgyalják az ügyét. Több mint tizenöt percig marad el, majd visszaérkezik. Kezében kis virágcsokorral, amelyet leányának adott át. Két aláírás még és Ungár Adolf dr. elhagyja a fogházat.

CORSO Ma szünet!

SELECT 5, 7½ és 9¼ órák

PAT és PATACHON:

Nőragadók

URANIA 5, 7½ és 9¼ órák

Utoljára!

Copperfield David

Lionel Barrymore, Freddie Bartholomew,
Maureen O'Sullivan.

Jön!

TARAS BULBA

Jön!

Gogol világhírű regénye, Al. Granowsky felülmúlhatatlan rendezésében. Feledhetetlen élményt jelent ez a film mindenkinek!!!

Bemutatója holnap, csütörtökön a CORSO-ban.

Jegyek elővételben holnap délelőtt fél 12 órától.

HIREK

Különös népszavazás

Párisból jelentik: A „Journal“ több pontból álló körkérdést intézett olvasóihoz és mai számában ismerteti az eddig beérkezett eredményeket, amelyek érdekes világot vetnek a közvélemény politikai felfogására. Sorban közöljük a Journal kérdéseit és az eddig beérkezett válaszokat.

I. kérdés:

Európa békéje a francia-német közeledéstől függ-e?

Válasz:

100.176 igen, 30.268 nem.

II. kérdés:

Bizalommal fogadja-e a francia-szovjet egyezményt?

Válasz:

107.420 nem, 20.560 igen.

III. kérdés:

Franciaország megegyezhetik-e Németországgal?

Válasz:

88.830 igen, 38.292 nem.

IV. kérdés:

A Népszövetség képes-e Európában tartós békét létrehozni?

Válasz:

70.072 nem, 25.484 igen.

V. kérdés:

Meg kell-e adni a szavazati jogot?

Válasz:

86.474 igen, 41.436 nem.

VI. kérdés:

Sorolja fel az öt francia államférfiut, aki iránt legtöbb bizalmat érez.

Válasz:

Laval 53.544 szavazat.

Tardieu 46.208 szavazat.

Mandel 25.636 szavazat.

Franklin-Bouillon 14.436 szavazat.

Flandin 13.636 szavazat.

A „Journal“ „népszavazása“ szerint tehát így fest a francia közönség politikai felfogása.

— **FAGYMENTES ÉJSZAKA.** Gyengébb szél, több helyen eső, fagymentes éjszaka várható. A nappali hőmérséklet valószínűleg nem változik.

— **Bundák átszabását a legújabb divat szerint** valamint mindennemű a szücszakmába vágó munkálatot, mint prémezéseket, molvelleni megóvást, vadbőrök kikészítését és állattömést a legutóbbiasabban vállalja Joanovits Antal szücsceg, Arad, Str. General Grigorescu 2. (Új Neuman-ház) Alapítva: 1882.

— **Teljes munkaszünet Szent György napján.** Bucuresti-ből jelentik: A csütörtöki Szent György ünnepére való tekintettel, a közhivatalokban szünetel a munka, az iskolákban nem lesz tanítás és az üzletek is kötelesek zárva tartani.

— **MEGVONJÁK A TIMISOARA-I RÓMAI KATHOLIKUS GIMNÁZIUM NYILVÁNOSSÁGI JOGÁT.** Bucuresti-ből jelentik: A közoktatásügyi miniszter elhatározta, hogy megvonja a timisoara-i római katolikus gimnázium, valamint a giurgiu-i magánleánygimnázium nyilvánossági jogát.

— **Mussolini beszéde Róma alapításának évfordulóján.** Rómából jelentik: Fényes ünnepségekkel ülték meg ma Róma város alapításának évfordulóját. A Palazzo Venezia-téren beláthatatlan tömeg gyűlt össze és Mussolinit ünnepelte. A miniszterelnök megjelent az erkélyen és nagyobb beszédet mondott:

— **Róma alapításának évfordulóján** — mondotta — a munka győzelmét ünnepelek. Sokat hánykolódtunk, amíg végre feltűnt a nyugodt kikötő. Mint mindig, úgy most is velünk van az igazság és Róma civilizációjának ereje.

— **A félmillió fontos abesszin kölcsönt** nem vezetik be az angol tőzsdére. Londonból jelentik: A Financial News jelenti, hogy az angol kincstári hivatal nem engedte meg a félmillió fontos abesszin kölcsön bevezetését a tőzsdére, mert az nem befektetés, hanem egy balbajutott ország részére adott könyöradományként számít és nem akariák, hogy a tőzsdéi jegyzés megtévessze a hozzá nem értő közönséget és hogy a kötvényeket befektetésnek vásárolja.

— **Balogh Artur dr. hetven éves.** Balogh Artur dr. szenátor, a romániai magyar kisebbség kiváló személyisége nemrég töltötte be hetvenedik évét. Balogh Artur dr. az impériumváltozás előtt a cluj-i egyetem jogi karának tanára és többször dékánja volt. Az impériumváltozás után Ardealban maradt, résztvevett a magyar kisebbség életében és mindig az elsők között volt ott, ahol a kisebbség jogaiért dolgozni kellett. Ezért vállalta a szenatori mandátumot és ezért ment ki Genfbe is, amikor azt a megbízást kapta, hogy ott képviselje az ardeali kisebbséget. Tízéves genfi munkásságát Balogh Artur dr. mögött, aki Balázs András prelátus társaságában 1925-ben nyújtotta át Genfben az első magyar kisebbségi petíciót. Balogh Artur dr. mindenkor széleskörű tudományos munkásságot is kifejtett. Erdemei elismerésül még a világháború előtt választották meg a Magyar Tudományos Akadémia tagjává, amely hetvenedik születésnapjáról nem feledkezett meg és megleghangos levélben üdvözölte. Kiadott jogi könyveinek száma huszonöt. Különböző szaklapokban megjelent értekezéseinek és fejtetéseinek tömege több vaskos kötetet töltene meg. Jelenleg új könyvön dolgozik. Most írja a kisebbségi kérdés kritikai művét. Balogh Artur dr.-t. aki ifjonti frissességgel dolgozik ma is fáradhatatlanul, hetvenedik születésnapja alkalmából rengetegen köszöntötték.

Aramvonalas expresszvonat

Japánban

Londonból jelentik: A világ egyik leggyorsabb vonata Japánban készült. A nagyon szokatlan alakú, merész aramvonalas expresszvonat a Tokió—Osaka közötti 600 kilométeres utat hat óra alatt tehát óránként 100 kilométeres átlagsebességgel teszi meg. Ez a legnagyobb átlagsebesség ilyen nagy távolságon.

— **Elkobozták a „Die Woche“-t.** Bucurestiből jelentik: Constanta-ban elkobozták a „Die Woche“ című német képeslapot, amely térképet közölt arról, hogy Németország hogyan képzeli el Európa felosztását.

Szenzáció, amit

J. Grünberger cég

Arad, Bul. Regina Maria No. 24.

holnap hirdet.

1934

— **AZ ÖSSZES KÜLFÖLDI VIZUMOKAT TÖRLIK MAGYARORSZÁGON A NYÁRI HÓNAPOKRA.** Budapestről jelentik: A magyar főváros közigazgatási bizottságának mai ülésén az az indítvány hangzott el, hogy májustól—szeptemberig, vagyis a nyári hónapokra a kormány törölje el az összes külföldi vizumokat. A polgármester magáévá tette az indítványt és kijelentette, hogy annak érdekében lépéseket fog tenni a kormánynál.

— **Szíklaomlás a vasúti sínekre.** Miercurea Ciuc-ből jelentik: A Sf. Gheorghe—miercurea ciuc-i vasútvonalat szíklaomlás használhatatlanná tette. A pályafenntartási osztály nagy erővel látott hozzá a vonal szabaddátételéhez.

Új találmány

Esős tavaszi időben az autó-hűtő automatikus víz-ellátására.

A nő a teremtés koronája.

Már évezredekkel ezelőtt csodálták a nőt, mint a teremtés koronáját. Nagy alkotók, művészek festették meg a nő isteni képmását, nagy költők énekeltek meg csodás szép szavakkal az isteni nőt. — Mindig, minden koronát ezt csakis szépségének, finom lelki érzékének köszönhetette s főleg zavartalan egészségének és a női életműködésre annyira fontos mirigyéletrendszer hibátlan folyamatának.

A nő a teremtés és társadalom mikrokozmosz megtestesítője, az anyaistenség kultuszhozóója s így nagyon fontos szerepet tölt be a nő az emberiség világ-egyetemében s éppen ezért nagyon kell vigyázni az egészségére.

A nemrégiben felfedezett s forgalomba hozott amerikai „Menoklin“ a női mirigyéletrendszer zavaraiban, mint a nők havi görcsös panaszai, változó évek idegzavarai, migrén, bevülések, ingerlékenység, fejfájás, álmatlanság stb., olyan meglepő eredményeket adott, amilyent semmi eddigi gyógyszerrel elérni nem tudtak, mert a Menoklin nemcsak csillapítólag hat, hanem a betegség okát szünteti meg.

125 lei utánvétellel küldi Császár Ernő gyógyszer-tára, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

— **HIRDETŐINK FIGYELMÉBE.** Csütörtökön, Sf. Gheorghe napján munkaszünet van és így lapunk péntek reggel nem jelenik meg. Felkérjük mindazon hirdetőinket, akik hirdetésüket a péntek reggel megjelenő lapszámban akarták elhelyezni, hogy azt a szerdai nap folyamán juttassák el kiadóhivatalainkhoz csütörtöki számunk részére.

— **Meghalt Hehs Márton.** Hehs Márton, volt arad-i nyomdatulajdonos ma éjszaka 56 éves korában hosszú és kínos szenvedés után elhunyt. Hehs Márton egyike volt a híres arad-i Hehs-fivéreknek. Öten voltak a régi patricius arad-i család férfitagjai: Hehs Viktor kereskedő, Hehs Vilmos gyógyszerész, Hehs Béla, az aradi Ipar és Népbank volt igazgatója, Hehs Aladár főszerkesztő és a most elhunyt Hehs Márton. Az elhunyt nyomdatulajdonos a háborúba mint tartalékos tüzérhadnagy vanult be és bátor haditettei révén sok kitüntetést szerzett és mint kapitány szerelt le. Hehs Márton régi, nagystílus ember volt, legendás kártyacsaták hőse, hatalmas vagyona azonban nem volt tartós. A leszerelés után fivéréi segítségével nyomdat létesített és lapkiadással is foglalkozott egy időben, de vállalkozása nem sikerült. Az utóbbi időben anyagi gondokkal is küzdött. Temetése holnap délután lesz.

— **Megszűnik a néptörvényszék Németországban.** Berlinből jelentik: A német birodalmi kormány elhatározta, hogy törvényrendeletet ad ki, amelynek értelmében megszünteti a néptörvényszék eddigi rendkívüli jellegét és a néptörvényszékek a törvénynek megfelelően, rendes bíróságá alakulnak át.

— **Ha az arcszine iakó, szürkésárga,** és tekintete bágyadt, ha szomorú, hangulata nyomott és nehéz álmok gyötrik, ha a bél tulságos rothadási folyamatai, gyomorfájdás és epepanzás kirozák, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éh gyomorra egy-egy pohár természetes Ferenc József keserűvizet inni. Az orvosok ajánlják.

— **Büntetés a késedelmesen fizetett városi illetékek után.** A város több pénzügyi tisztviselője azzal a kéréssel fordult a város vezetéséhez, hogy a behajtások után adjon nekik a város — az állam mintájára — prémiumot. Erre a célra azonban a városnak nincs alapja és ezért az a gondolat vetődött fel, hogy — ugyancsak az állam mintájára — a város is bevezeti azt a rendszert, hogy a késedelmesen fizetett városi illetékek után büntetést számít fel és ezekből a büntetéspénzekből ad majd prémiumokat a behajtást végző tisztviselőknél. A terv fölött véglegesen a költségvetéssel kapcsolatos megbeszélések során döntenek.

— **HERMANN LIPÓT KÉPKIÁLLÍTÁSA** naponta megtekinthető Freimann-képzületben, Bul. Regele Ferdinand 9. Bng-ház.

— **Gyermekrontásért letartóztattak egy diákot.** Bucuresti-ből jelentik: Néhány nappal ezelőtt letartóztattak egy Eftimie Ionescu nevű diákot, aki ellen több szülő tett feljelentést amiatt, hogy gyermekeiket megrontotta. A levezetett vizsgálat során beigazolódott a feljelentés valóságosa, ezért Ionescut vizsgálati fogságba helyezték.

— **Éltelt arad-i betörők.** Az arad-i törvényszék ma ítélkezett Nagy József betörő felett, aki Jermata községben Engelhart Adámmal tört be. A bíróság 8 havi börtönrre ítélte. — Ugyancsak ma ítélkeztek Ardelean Ioan többszörösen büntetett, rovtomultu timisoara-i származású bűnöző felett, aki Arad-on több betörést követett el. A törvényszék 2 és egyegyed évi börtönnel sújtotta.

— ZÜRICH ZARLAT: Páris 20.22 és fél, London 15.16 és egynegyed, Newyork 306 és hét-nyelcad, Milánó 24.15, Amszterdam 208.25, Berlin 123.40, Prága 12.70, Varsó 57.77 és fél, Belgrád 700, București 250.

— Meghalt Arad-megye egykori alispánjának özvegye. Kedden este 9 óra táiban meghalt Arad-on özv. Szathmáry Gyuláné. Arad-megye egykori alispánjának özvegye. A 85 éves korában elhunyt uriaszonyt három leánya: özv. Scharntner Sándorné, az arad-i törvényszék volt elnökének, volt budapesti kuriai bíró özvegye. Tüdös Béláné, az egykori ACSEV. igazgatójának felesége, valamint dr. Ferenczy Tibor, Budapest rendőrfőkapitányának felesége gyászolják. Az idős uriaszony halála előkelő és kiterjedt rokonságot borít gyászba, így Arad-on dr. Parecz Béla, a Magyar Párt elnökét és családját, dr. Zubor-családot, Tessényi-családot (Ineu), Szentiványi-családot (Tinca), valamint a Tolnay-családot (Budapest és Pécs). Az elhunytat csütörtökön kiséri utolsó utjára.

— Ékszerlovaj asszony. Ma délelőtt megjelent a rendőrségen Szerdahelyi Erzsébet, arad-i lakos és érdekes ügyben tett feljelentést. Elpanaszolta, hogy kisleánya tegnap délben az Imparatu Traian-téren játszadozott, amikor egy ismeretlen asszony szóba elegyedett vele és a beszélgetés alatt kilopta a füléből 300 lei értékű fülbevalóit. A rendőrség a különös lopás ügyében megindította a vizsgálatot.

— Moric Geiger előadása a Wizo évzáró kulturdélutánján. Moric Geiger, aki jelenleg Keren Hajeszd munkát végez Arad-on, a Wizoban nívós előadást tartott mindazokról a problémákról, amelyek jelenleg az egész világ zsidóságát lázas érdeklődéssel töltik el. Ezek a problémák természetesen az arab lázadásokra és az arab-zsidó guerilla harcokra vonatkoznak, amelyek a világsajtó mindennapi hírszolgálatában is jelentős szerepet játszanak. Természetes, hogy ebben a világban, ahol a művelt nyugat minden állama fegyverkezik és mérges gázokat gyárt, álmodni sem lehet arról, hogy vér nélkül országot lehessen foglalni. Negyven év óta tart a palesztinai országépítés és ha sok áldozata is van már az új országnak, sok eredményt is tudnak felmutatni. Az előadó ezután tanulságos és buzdító szavakban kérte a Wizo hölgyek további lelkes munkáját és élénk tapsvihart közben fejezte be beszédét.

— Öngyilkos budapesti uriaszony. Budapestről jelentik: Ma délelőtt a Margit-körut egyik bérházának ötödik emeletéről levetette magát özvegy dr. Szeles Sándorné, aki valamikor dúsgazdag asszony volt. Ugy tudják, hogy az uriaszony végzetes tettét kártyaszennvedélye miatt követte el. Néhány évvel ezelőtt Szelesné bridgeszalont nyitott és ott vesztette el minden vagyonát, úgy, hogy nyomorogni volt kénytelen.

— Meggyilkoltak egy cluj-i kereskedőt. Clujról jelentik: A késő délutáni órákban Albu Iosif 31 éves sókereskedőt külmonostori házában istállójában vértől elborított testtel haldokolva találták meg hozzátartozói. Albut a klinikára szállították a mentők, ahol nem sokkal később meghalt. Értesítették az esetről a rendőrséget, ahonnan Chendi Carol, a büntetői osztály helyettes főnöke szállított ki a helyszínre. Az első feltevéssel ellentétben, amely amellel szólott, hogy Albut a ló rugta meg, megállapította, hogy gyilkosságról van szó. Átkutatva a ház környékét, a pincében egy véres vasvillát talált elásva, a csütről pedig egy szintén véres fejze került elő. A gyilkosság gyanúja miatt a rendőrség őrizetbe vette Albu szolgáját, valamint hugának Halász nevű leendőbeli férjét.

— Mükedvelő előadás Radnán. A radna-i egyháztanács agilis tagjainak közreműködésével nagyszerű mükedvelő előadást rendezett a román. kath. iskola javára. Az egyháztanács elnökén P. Stökl Odorikon kívül a következő egyháztanács-tagok dolgoztak az előadás sikere érdekében: Huszár A., Simon G., Schatek A., Szász A., Mandik J., Angyal B., Krászl E., Margetics A., Stolcz F., Buja S., Házi F. és Vittib J. A mükedvelők a „Szépségkirálynő” című 3 felvonásos operettet adták elő kitűnő felkészültséggel. Sok sikerrel szerepeltek: Miklóssy Etike, Mátray László, Vigiyan Mancsi, Iszspász József, Schatek Margitka, Ferenczy Antal, Matyi Nándor, Benedek Baronus, Acsay István, Németh József, Vigiyan Pirike. Szépségkirálynők voltak: Dehelan Boriska, Dehelan Margit, Tauber Margitka, Vigiyan Pirike és Csikós Anci. Az előadás megrendezéséért és bevezetéséért dicséret illeti: Mátray László radna-i kántortanítót és Mátray Lászlónét, mint főrendező.

— Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

ROZSNYAI: Piața Avram Iancu.

FÖLDES: Str. Eminescu.

KÁRPÁTI: Bulevardul Regele Ferdinand.

Elitelték a Dacia-kávéház tulajdonosát a bon-perben

Zsedely Istvánt kötelezték, fizesse ki főpincérének a tizezer leies bont, amelyet a kávéháztulajdonos Czukor Jánosnak adott

Az arad-i Dacia-kávéház egyik tulajdonosának bon-perét tárgyalta ma az arad-i törvényszék. Ez a per kapcsolatos a Czukor-féle ingatlaneladási bűnpörrel, amelyből kifolyólag — mint annakidején részletesen megírtuk — Czukor János volt arad-i fakereskedő Budapesten elitelték, amiért nővérének nevével visszaélt és egy budapesti közjegyzői irodában nővéreként szerepeltette barátnőjét. Az irodában közjegyzői okiratot készítettek, melyben Czukor nővére visszavonja azt a pert, mely arad-i ingatlan ügyében Zsedely Istvánnal folyt és a közjegyzői okirat ellenében Zsedely 10 ezer leiről szóló bont adott Czukor Jánosnak. A volt arad-i fakereskedő a bont eladta Hochteit Rudolf főpincérnek. Mire kifizetésre kerül volna, kiderült, hogy a közjegyzői okirat

hamis, mire Zsedely megtagadta a bont értékének kiegyenlítését.

A főpincér dr. Weill Károly arad-i ügyvéd utján pert indított a kávéháztulajdonos ellen és azzal érvelt, hogy ügyfele jóhiszeműen vásárolta meg a bont, amelyen Zsedely István neve szerepelt aláíróként és nem szerepelhet károsultként a Zsedely és Czukor közötti pereskedésben. A járásbíró helyt adott az érvelésnek és kötelezte Zsedelyt a tizezer lei kifizetésére. A kávéháztulajdonos fellebbezése folytán az ügy most a törvényszék elé került, ahol Weill dr. ismét kifejtette ügyfele álláspontját és hangsúlyozta, hogy egy jóhiszemű harmadikat nem érhet károsodás. A másodfokú bíróság is helyt adott ennek az álláspontnak és megerősítette az arad-i járásbíró ítéletét.

— A Fűszerkiskereskedők Szindikátusa április 23-án, csütörtökön délelőtt fél 11 órai kezdettel a Str. Mircea Stanescu 9. szám alatti helyiségében választmányi ülést tart. Az ülésen ismertetik a március 27-én megjelent, az ital és ecet forgalombahozatalát szabályozó törvényt, valamint számos időszerű ügyet vitatnak meg.

Dramát sok ember írt, de polokát garancia mellett egyedül LOVAS írt, Str. Oituz No. 111. 1986

— Árlejtések a városi Neptun-strand bérleményeire. A város gazdasági hivatalában ma tartották meg a Neptun-strand éttermi, borbély, műhelyi és manikűr-szalón bérleményeire kifizetett árlejtést. A vendéglő idénybérletét Friedmann Márton nyerte 61.000 leiért, a borbélyműhely bérletét Kardos Agoston 3025 leies idénybérösszegeért, míg a manikűr-bérletre Szabó Julianna 1200 leies ajánlatát fogadták el.

— Magas vérnyomásnál és vérkeringési zavarnál reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet nagyon jól tesz, mert a beleket minden megerősítés nélkül csakhamar kiüríti, az anyagcserét biztosan felfrissíti és igen kellemes közérzetet teremt. Az orvosok ajánlják.

LEGUJABB SPORT

Három pontot vett el a szövetség az USA-tól: az Olimpia a kerületi bajnok

Az Olimpia PTT, valamint az Intelegera sportegyesületek vezetői megóvták mérkőzésüket Boros USA játékos állítólagos szabálytalan igazolása miatt. Az USA mint ismeretes, megnyerte az Olimpia PTT együttesével szembeni mérkőzését, valamint eldöntetlenül játszott az Intelegera együttesével. Ezzel már biztos bajnoknak látszott. A kerületi szövetség, amely kedden tárgyalta az USA ellen beadott óvást, megváltoztatta a pályán elért eredményeket, megsemmisítette az USA—Olimpia PTT (1:0), valamint az Intelegera—USA (2:2) mérkőzést és a pontokat 0:0 góllal aránytalán az Olimpia PTT illetve az Intelegera javára írta. A szövetség döntése óriási meglepetést keltett és a keddi ülésen hozott határozattal az Olimpia PTT jutott az első helyre. Értesüléseink szerint az USA sportegyesület a kerületi szövetség ítéletét megfellebbezi a fölttes sporthatóságokhoz.

Csütörtökön Gloria—AMEFA bajnoki meccs a Gloria-pályán

Ismeretes, hogy a csütörtökre kifizetett Gloria—AMEFA-mérkőzés elhalasztása iránt a két egyesület közös kérvényt adott be a szövetséghez, amely keddi ülésén tárgyalta a klubok kérelmét, azonban nem adott helyt a kérésnek azon indoklással, hogy a mérkőzés elhalasztása iránti kérvényt el kése nyújtották be. Így tehát a nagy érdeklődéssel várt helyi derbyt csütörtökön délután a Gloria-pályán megtartják és a meccs elé nagy érdeklődéssel tekint a helyi sportközönség.

Tilos a gyűlés vagy felvonulás május elsején

Cáfolják a kormány lemondásáról szóló híreket

București-ből jelentik: A hatóságok elhatározták, hogy május elsejére nem engedélyeznek a szabad ég alatt semmiféle gyűlést vagy felvonulást. Ezzel szemben engedélyeket adnak a külvárosi kertekben, ligetekben, erdőkben tartandó ünnepekre. Ami azt a hírt illeti, hogy egyes szélsőséges alakulatokat feloszlattak, erre vonatkozólag még nem történt határozat.

A Viitorul, a Kormánypart hivatalos lapja a kormány helyzetére vonatkozóan a következőket írja: Néhány napja újból olyan hírek és legendák keltek szárnyra, amelyek a kormány közeli lemondásáról és a párt kebelében tapasztalható konfliktusokról szólnak.

Ha a kormánynak két tagja találkozik és államügyeket tárgyal meg, akkor másnap egész biztos, hogy már súlyos konfliktusokról terjednek hírek.

Ha egy miniszter audiencián jelenik meg, akkor ezt azonnal a kormány lemondásával hozzák összefüggésbe. Ilyen híreket megcáfolni szinte felesleges is, mert a közvélemény már meggyőződhetett azok alaptalanságáról és arról, hogy érdekelték terjesztik azokat.

Háromévi börtönre ítélték a gai-i templomrablás tettesét

Ez év februárjában vakmerő betörés történt a gai-i római katolikus templomban, ahonnan körülbelül 50 ezer lei értékű arany- és ezüstkegyszereket vittek el. A megindult rendőrségi nyomozásnak sikerült kideríteni, hogy a betörést Fisztilov Ioan ismert arad-i bűnöző követte el felesége és H. J. Kiskoru segítségével. A betörőket akkor tartóztatták le, amikor a lopott kegszereket egy ékszerügynöknél értékesíteni akarták. Az ügyet ma tárgyalta a bíróság, amely Fisztilovot három évi börtönre, H. J.-t öt havi és Fisztilovné egy havi elzárásra ítélte. Az elitelték fellebbeztek.

— Nagyarányu lopási ügyben folytatott nyomozást a rendőrség. Czitrom Mór, ismert arad-i tolnagykereskedő már közel egy esztendeje észrevette, hogy lopkodják az áruraktárát. A rendőrséghez fordult, amelynek fáradságos munkával sikerült kivizsgálnia a nagyszabású lopási ügyet. A vizsgálat eredményeképpen ma a cég két alkalmazottját előállították és megkezdtek kihallgatását. A kihallgatásokból kiderült, hogy a tolvajok egyik főtette a cég egyik régi szolgálója, akit időközben elbocsájtottak. A szolga jelenleg az arad-megyei Comlăuş községben lakik és az arad-i rendőrség most értesítette a csendőrséget, hogy a volt szolgát tartóztassák le. Ez előreláthatólag már holnap megtörténik és ekkor a hűtlen alkalmazottat behozzák Arad-ra. Vallomása előreláthatólag teljesen kideríti a régóta folyó lopások ügyét, amely a céget közel százezer leiel károsította meg.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Megkönnyítik az italmérési engedélyek megszerzését

— Öt évről tíz évre emelik fel a koncessziók időtartamát —
Fontos törvénytervezet készül a pénzügyminiszteriumban

București-ből az a feltűnést keltő hír érkezik, hogy a pénzügyminiszterium, az alkohol monopol vezérigazgatóságának előterjesztése alapján, meg fogja változtatni a szeszmonopoliumról és a fogyasztási adóról szóló törvényt, mert az eddigi rendszer nem vált be.

Az államnak igen nagy kára származott abból, hogy másfél évvel ezelőtt hihetetlen mértékben megnehezítették az italmérési engedélyek megszerzését és ennek következtében egyedül a községekben és falvakban kétezer italmérési jog maradt kiváltképpen. Mint annak idején közöltük, a pénzügyminiszterium harminchat különböző okmány beszerzését tette kötelezővé azoknak, akik italmérési engedélyhez akarnak jutni és ez természetesen elriasztotta az aspiránsokat a kérvény benyújtásától.

Az italfogyasztási speciális illetékek inkaszálásának rendszere is olyan komplikált, hogy az ellenőrző közegek szinte akaratlanul is kénytelenek molesztálni az italmérőket; emiatt is igen sokan szakítottak ezzel a pályával, amely évek óta különben sem olyan jövedelmező, mint a pénzbőség és a normális gazdasági forgalom idején volt. A szeszmonopol vezérigazgatósága megdöbbenve konstatálta, hogy különösen a kisebb vidéki városokban és a községekben valósággal elriasztó hatása volt az új rendszernek és hiába helyezett ki látásba előnyöket, a megfelelő tökével rendelkező üzletemberek vonakodnak a szeszüzlet folytatásától.

Arra is rámutatott a monopol vezetősége, hogy a jelenlegi szesz törvény a közigazgatási sikaneriákat és szabálytalanságokat is könnyen lehetővé teszi, tehát ez is indokolttá teszi annak megváltoztatását.

Tekintettel arra, hogy az államnak igen

nagy érdekei fűződnek a szeszfogyasztáshoz, a pénzügyminiszterium a jelenlegi szeszmonopol és fogyasztási adótörvény sürgős módosítását határozta el.

A pénzügyminiszterium elvileg mondta ki, hogy szükségtelen lesz harminchatféle okmány az italmérési engedélyek megszerzéséhez és általában leegyszerűsíti az engedély kiadását. A törvénytervezetbe ugyanis belefoglalják, hogy akinek községben, vagy falun már egyszer volt italmérési engedélye és más helyen, például valamely városban akar italmérési engedélyt szerezni, teljesen elég az állampolgársági bizonyítvány, a Kereskedelmi és Iparkamara pártoló véleménye és az egészségügyi bizottság javaslata; e három okirat alapján már kiadják az italmérési engedélyt. A fenti három dokumentumon kívül a pályázó saját aláírásával ellátva köteles bejelenteni, hogy a többi okmányok is birtokában vannak. Ha azonban az ellenőrző közegek utólag megállapítják, hogy ez a nyilatkozat nem felel meg a valóságnak, büntetést kap a kimérési jog tulajdonosa és az italmérési engedélyt is elveszik tőle.

Az italmérési jog időtartamát 5 évről 10 évre emeli fel a tervezett törvényjavaslat. mert ezzel is buzdítani akarja az üzletembereket, hogy italmérési engedélyt szerezzenek.

Ez az újítás nagyobb összegű beruházásokra is serkenti a pályázókat. Az új törvénytervezet tehát a kimérés és a fogyasztás teljes leegyszerűsítését tartalmazza, mert a miniszterium arra törekszik, hogy az eddigi nehézkes és szekaturákon alapuló gyakorlat megszűnjön. Végül azt is közli București-ből, hogy nem felel meg a valóságnak az a tendenciózusan terjesztett hír, mintha a jelenlegi monopol árucikkek rövid idő múlva szabadá váltnának, így tehát az a hír sem igaz, hogy a szeszmonopol hivatal megszűnik.

Leon államtitkár feltűnést keltő jelentése a Legfelsőbb Gazdasági Tanács megalakításának okairól

385 képviselő közül 175 ügyvéd — A fontos gazdasági kérdések tárgyalásakor nagyon kevés szakértő van a parlamentben

Annakidején több cikkben számoltunk be arról, hogy a Tatarescu-kormány szükségnek tartja a Legfelsőbb Gazdasági Tanács megalakítását, amelynek a pénzügyi, a kereskedelmi, a mezőgazdasági, tehát az összes közgazdasági vonatkozású törvények előkészítésében nagy szerepe lesz. Az ellenzék ugyan helytelenítette a gazdasági tanács megszervezését, mert megállapította, hogy éppen olyan nagy hatáskört kap, mint maga a kormány és a gazdasági törvénynek létrehozásával kapcsolatos felelősséget teljesen leveszi a kormányról. A súlyos ellenérvek azonban nem győzték meg a törvényelőkészítő bizottságot és így a parlament mégis létrehozta a gazdasági tanács megalakításáról szóló törvényt.

A képviselőházban a törvényjavaslatot Leon egyetemi tanár, kereskedelmi államtitkár védelmezte legkitartóbban, mert ő fogalmazta meg a törvény szövegét. Leon államtitkár, aki a cluj-i egyetemen a kereskedelmi és pénzügytan tanára is, most nagyfontosságú magyarázó szöveget írt az új törvényhez és ebben a tanulmányában teljesen új szempontok alapján világítja meg a gazdasági tanács várható működését.

A tudományos értékű munka egyúttal részletesen megindokolja az új törvény megalkotásának szükségességét és rámutat arra is, hogy

a képviselőház és a szenátus jelenlegi összetétele egyedül is elég ok a gazdasági tanács felállítására.

Leon államtitkár ugyanis a parlament jelenlegi tagjairól az alábbi nagy feltűnést keltő

adatokat közli:

— A képviselők száma összesen 385, akik foglalkozás szerint a következőleg csoportosíthatók: 175 ügyvéd, 36 gazdálkodó, de ezenfelül még 5 földbirtokos, 21 középiskolai tanár, 20 egyetemi tanár, 2 egyetemi magántanár, 20 orvos, 16 mérnök, 14 hírlapíró (akik közül három publicista), 10 falusi tanító, 8 városi tanító, 9 pap, 7 kereskedő, 6 bankigazgató, 1 delegált igazgató, 4 közjegyző, 4 iparos, 3 kereskedelmi vállalati igazgató, 2 nyugdíjas katonatiszt, 1 szobrász, 1 geológus.

A 385 országgyűlési képviselő közül tehát legtöbb az ügyvéd, azután következnek a különböző tantestületek tagjai és e két csoport összesen 306 tagot számiál.

Akik közgazdasági pályán vannak, azoknak száma csak 36 és ezek soraiban is található ügyvédek és tanárok is. Ez adatok azt igazolják, hogy a képviselőházban nagyon kevesen értenek az elméleti és gyakorlati gazdasági kérdésekhez.

— A szenátusban sem különb a helyzet — írja Leon államtitkár — a szenátusban ugyanis 227 törvényhozó szavazza meg a törvényeket. A szenátorok közül 53 ügyvéd és jegyző, 43 tanár és tanító, 27 papi méltóságot viselő jogszerinti szenátor, 10 iparos, 4 kereskedő, 3 bankigazgató, 1 munkás, 1 magánhivatalnok. Mindezekből Leon államtitkár is azt a következtetést vonja le, hogy a parlament jelenlegi összetétele mellett feltétlenül szükség van a legfelsőbb gazdasági bizottságra, amely az élettel mindenben harmonizáló gazdasági természetű törvényeket készít.

Vetőgépeket oszt ki a Camera de Agr. a jud. Arad a gazdák között

A Camera de Agr. a jud. Arad az utóbbi hetekben nagyfontosságú akciókat bonvolított le. Ezek közé tartozik elsősorban a tenvészállatok kedvezményes áron, sőt egyes esetekben teljesen díjmentesen való szétosztása. A tenvészállatok a budapesti mezőgazdasági kiállítás alkalmával vásárolta a Kamara vezetősége. A kiállítás alkalmából ugyanis Iancu Adam dr. elnökkel az élen a vezetőség több tagja Budapestre utazott. Érdekes megemlíteni, hogy azoknak a tenvészállatoknak leg többie, amelyeket az arad-i Kamara megvételre kiválasztott, díjat nyert később a kiállításán.

A közeljövőben lebonyolításra kerülő munkatervről beszélgetést folytattunk Iancu Adam dr. elnökkel, aki a következőket mondta:

— Kedvezményes áron osztunk ki a gazdák között vetőgépeket — mondta — úgy, hogy összesen már nagyon sok arad-megyei gazda használhatja fel ezeket a gépeket. A bucuresti-i tengeri-kiállításán az arad-megyei termékek nagy sikert arattak s egyes arad-megyei termelőknek ennek eredményeképpen teljes készletüket sikerült eladni. A Podgorian tovább folytatjuk a peronoszporajelző és ezt a veszélyes betegséget megelőző álmások felállítását. Összesen tizenhat ilyen álmásot kívánunk létesíteni. A megyei gyümölcstermelők körében nagyon aggodalmat idézett elő az a jégeső, amely az elmúlt napokban vonult el több község felett, valamint a bimbólvukasztó hernyó jelentkezése, amely különösen a körtében okozott nagy pusztításokat.

— TÖBB MILLIÓ LEI ÉRTÉKŰ ÚJ REPÜLŐBÉLYEG ÉRKEZETT ARAD-RA. Tudvalevőleg április elsején lépett életbe az új repülőbélyegek használatáról szóló törvény, amely jelentékenyen felemeli a repülőbélyeg díját és teljesen új címetek használatát írja elő. A törvény pontosan életbelépett ugyan, de az új repülőbélyegek csak 18-ra készültek el és tegnap az arad-i monopol hivatalhoz is több millió lei értékű bélyeg érkezett, amelyek a dohánytözsdekben és a pénzügyi palota második emeletén lévő bélyeg- és illetékgyűjtőhelyen kaphatók. Mostanig részben a régi repülőbélyegeket használta a közönség, de ha nagyobb mennyiség kellett egyszerre felhasználni, úgy annak árát készpénzben fizették be a jegybank fiókjához. Ez a rendszer most megszűnt, mert az összes címletű repülőbélyeg már Arad-on is kaphatók.

— A SZEMÉLYVONATOKHOZ IS HOZZÁCSATOLHATÓK AZ ÁRUKAT SZÁLLÍTÓ VAGGONOK. Az államvasut igazgatósága az áruszállítás megkönnyítése céljából rendeletet adott ki, amely szerint a „helyi forgalomban” a személyvonatokhoz is hozzácsatolhatók az árukat szállító vagonok. Ezt a rendelkezést úgy kell végrehajtani, hogy az árukat tartalmazó vagon ne csökkentse a személyvonat előírt sebességét s ne okozzon késéseket. A helyi forgalomban 50 százalékkal emelik az áruszállítási viteldíjat az olyan kiüteményekre, amelyeket személyvonathoz kapcsolt vagonban expedálnak.

— A vállalatok igazgatóira is vonatkoznak a román elem alkalmazásáról szóló törvény rendelkezései. Bucuresti-i magánforrásból származó ellenőrizhetően hír szerint a kereskedelmi miniszterium rendeletet adott ki, amely szerint a részvényársaságok igazgatóságai tagjai nem lehetnek egyúttal ugyanazon vállalat vezető igazgatói is, továbbá, hogy a román elem alkalmazásáról szóló törvény szakaszai nemcsak az igazgatóság tagokra, hanem a vállalatok vezető igazgatóira is vonatkoznak. Mivel ez a jelentés nem elég világos, egy ardeali iparvállalat megkeresést intézett a minisztériumhoz ahol azt a felvilágosítást kapta, hogy a román elem alkalmazásáról szóló törvény rendelkezéseit nemcsak az igazgatósági tagoknál, hanem a tényleges igazgatóknál is be kell tartani.

— Megjelent az adókompenzációs törvény végrehajtási utasítása. Rövid idővel ezelőtt részletesen ismertettük az adókompenzációról szóló törvényt, amelynek alapján az arad-i behajtási pénzügyigazgatóságnál is sokan folyamodtak a kompenzációhoz. A törvény végrehajtási utasítása most jelent meg a hivatalos lapban, de az arad-i pénzügyigazgatóságához még nem érkezett meg, azonban valószínűleg egy-két nap múlva ide is megjön. A végrehajtási utasítás a legaprólékosabb részletekig tájékoztatja az érdekelteket, akiknek egyébként pontos felvilágosítást ad a pénzügyi palota első emeletén levő pénzügyigazgatóság könyvelési osztálya.

Színház - Művészet

„Az első tavaszi nap» Angol vígjáték bemutatója a budapesti Vigszínházban

Budapestről jelentik: A Vigszínház új darabja, mint címe is mutatja az első tavaszi napon történik, reggel kilenctől éjfélig. Egy angol családnak, mely a szülőkből és három gyermekből áll, egy mozgalmas és eseményekkel dus napját vitte színpadra Doddie Smith angol író. Az első vért-pezsztítő áprilisi nap a család minden tagjának rendkívüli élményeket hoz. A negyvenöt éves komoly apát egy színésznő próbálja halójába keríteni és csak véletlenül mulik, hogy a terv nem sikerül. A gondos családanya, aki negyvenegy éves, de harmincnek látszik, összekerül barátnője öccsével, aki ültetvényes és most érkezett vissza tíz év után Angliába. A jeles ur azonnal lángra lobban és megkéri a kezét. Ha végül nem is lesz a dologból semmi, mert az asszony szereti férjét és világért sem hagyná el gyermekeit, pillanatnyi mámort mégis hozott a kis epizód. A legnagyobb leánynak nagy jelenete van e napon a híres festővel, aki portréját festi és akibe a leány szerelmes. Ki is erőszakol egy esti randevut, de a festő okos felesége ügyesen meggátolja ezt a találkozást és a leány csak később tudja meg, hogy a festő még aznap délután elutazott hosszabb időre. Kis huga vigasztalja meg, aki maga egy elhunyt festőbe szerelmes a képein keresztül. A harmadik gyermek fiú, aki a kerítésen keresztül ismerkedik meg az idegenből jött szomszédkisléánnyal. Csak az ő számára nem hozott ez a nap csalódást.

Az előadás kitűnő. Az anya szerepét: Makay Margit finom művészetével, gazdagon árnyalva eleveníti meg. Ajtay Andor az apa szerepében olyan tökéletes színészi produkciót nyújt, amilyent eddig csak a legnagyobbaktól láttunk. Tolnay Klári, ez a hamvas, üde teremtés olyan, mint egy mandulafavirág, melyet az első tavaszi szél elsodort. Nemcsak naiva, de kitűnő drámai színésznő. Nagy sikere volt Szombathelyi Blankának, aki egész sorát kapta a nyiltszini tapsoknak. És még ki győzné dicsérni a többi kiváló szereplőt: Lodomérszky Margitot, Perczel Zitát, Márkus Margitot, Vágónét, Sitkey Irént, Szemlér Máriát, Ráday Imrét, Vértés Lajost, Pártos Erzsit, Gellért Endrét és a többieket, akik ennek a hangulatos és bájos darabnak mind hősei. A kilenc képből álló darab minden diszlete mesésen szép. Vörös Pál tervezte. A kitűnő rendezés Hegedüs Tibor munkája. Külön kell megemlíteni a darab fordítóját Zágon Istvánt. Látszik a darabon, hogy nagy kedvvel végezte munkáját.

SZENTGYÖRGYI ELVIRA

Szerda estétől újra játszik az aradi színház

Nyolcnapos timisoara-i vendéjáték után, április 23-án, szerdán este 9 órakor folytatja előadásait az arad-i magyar társulat. Szerdán este Békeffy-Stella nagysikerű vígjátékával: a „Méltóságos asszony”-al kezdi meg az új műsort. A „Méltóságos asszony”, melynek főszerepeit Dálnoki Dudus, Hegyessy Magda, R. Horváth Mici, V. Hegyi Lili, Paál Magda, Székely Bálint, Kun Dezső, Kozma Hugó és Kovács Gyurka játsszák, még csütörtökön délután 6 és este 9 órakor van műsoron.

HETI MŰSOR:

Szerda este 9 órakor: Méltóságos asszony. Vígjátékudonság, Dálnoki Dudussal a címszerepben.

Csütörtökön délután 6 órakor: Méltóságos asszony. Udonság.

Csütörtökön este 9 órakor: Méltóságos asszony. Udonság.

* Dálnoki István harmincéves színészi jubileuma. Dálnoki István, az arad-i Magyar Színház szimpatikus titkára, aki mellékfoglalkozásánál fogva elég jó színész is, május közepén készülő harmincéves színpadi működésének évfordulójára, melyet ünnepélyes keretek között szándékozik megtartani. A jubiláris előadás Lengyel Menyhért: „Antónia”-ja, melyet maga a jubiláns rendez, pázar kiállításban és fővárosi rendezésben kerül az ünnepi közönség elé.

Szerkesztői üzenet

„Confectie” jelkének, „Szakavatott” jeligére adja be ajánlatát a kiadóhivatalba, mivel a hirdető cég nem közölte velünk a címét.

SPORT KÖZLÖNY

Csütörtökön dől el az elsőosztályu kerületi bajnokság

— Vasárnapi futballprogram —

A kerületi bajnokságban vezető USA, valamint az Olimpia nagy harcot folytatnak a bajnokság megszerzéséért. Jelenleg az USA áll a tabella élén egy tiszta ponttal az Olimpia előtt és mindkét együttesnek egy-egy mérkőzése van hátra. Az USA a Hakoahot, az Olimpia pedig Unirea-t kapja utolsó meccsén és ezen a két mérkőzésen dől el a bajnokság sorsa. Tekintettel arra, hogy április 26-án már megindulnak a ligabajnokságokért folyó küzdelmek, a két sorsdöntő meccset csütörtökön bonyolítják le.

A csütörtöki két meccsen, amelyen az USA a Hakoahnal, az Olimpia pedig az Unireával mérkőzik, amennyiben az USA pontot veszítene, úgy az Olimpia nyerné a bajnokságot, tekintve, hogy jobb a győzelmi aránya az USA-nál. Ehhez természetesen az Olimpia-PTT győzelme is szükséges az Unirea felett. Az esetben természetesen, amint valószínűbb is, ha az USA győz, úgy vitathatatlanul megnyerte a kerületi elsőosztályu bajnokságot. Az

USA tehát a jelenlegi formákat alapulvéve máris majdnem bizonyossággal az alkerület bajnokának tekinthető.

Vasárnap természetesen a többi csapatok folytatják bajnoki küzdelmeiket és alantiakban ismertetjük a vasárnapi teljes futballműsort:

Nemzeti bajnokság: AMEFA—Crișana, Ripensia—Gloria, Universitatea—Chinezul, CAO—Victoria, Juventus—Venus.

Kerületi bajnokság I. oszt.: Juventus—Transylvania, Inteligerea—Soimi-CFR. Tricolor—SGA. II. oszt.: Banatul—Slavia, Patria—Victoria, Sparta—Vulturul, Crișana—Lyra. Astra—Concordia, Fortuna—Titanus.

Szövetségi díj: Transylvania—AMEFA, Tricolor—Gloria, Hakoah—SGA.

Ifjúsági bajnokság: A) csoport: Transylvania—Banatul, Hakoah—Tricolor, Juventus—Titanus. B) csoport: Inteligerea—Gloria, Astra—Unirea, Sparta—Olimpia-PTT.

Új 20 kilométeres futórekord Münchenben

Zabala argentin hosszútávfutó, a losangelesi olimpia marathoni bajnoka, vasárnap több világrekord megjavítására tett kísérletet, de sem az egyórás, sem pedig a 15 kilométeres világrekordot nem sikerült megjavítania, csupán a 20 kilométeres síkfutásban adta át a multnak Nurmi 1 óra 04 p. 38.4 mp-es világrekordját. Az eredmény a következő: 20 kilométer: 1. Zabala Argentína 1 óra 04 p. 00.2 mp. világrekord. 2. Siegers (Berlin) 1 óra 08 p. 22.3 mp. 3. Kohn (Berlin) 1 óra 08 52.2 mp.

O Rajcsányi a magyar kardvívó válogatóverseny győztese. Az UTE rendezésében bonyolították le a harmadik magyar kardvívó válogatóversenyt, amelyet Rajcsányi nyert meg Kabos és Rajczy előtt. Rajcsányi és Kabos holtversenyben kerültek az élre és a döntőt asszót Rajcsányi 6:4 arányban nyerte. Az eredmény: 1. Rajcsányi (MAC) 6 gy., 2. Kabos (UTE) 6 gy., 3. Rajczy (BEAC) 5 gy., 4. Bercezy (HTVK) 4 gy.

Megható ielenet

játszódott le vasárnap este az „U”-Gloria-meccs után a Gloria öltözőjében. A játék végeztével ugyanis átjött a Gloria öltözőjébe David, az „U” szimpatikus fedezetjátékosa, hogy jódtinkturát és vattát kérjen sérült lábára. Stoffa Sándor, a Gloria népszerű trénera vette kezelés alá David horzsolását. Amidőn a „kezelés” készen volt, David éppen indulni akart vissza a clujak öltözőjébe, amikor észrevette az őt körülvevő siri csendet és a Gloria-játékosok lehorgaszott fejét. Nem állta meg szó nélkül és a következőket mondotta:

— Ne haragudjatok ránk, fiúk! Elismerem, hogy jobbak voltatok, de nem volt szerencsétetek. Mert a futballhoz szerencse is kell ám! Nektek annyi örömtök lehet, hogy a bajnokságban a tabella felső régióiban vagytok, de látjátok, mi még mindig utolsó vagyunk. Így hát arra kérlek benneteket, bocsássatok meg nekünk és ne irigyljétek fölünk, hogy a kupa-ban továbbjutottunk.

David kis szónoklata nem maradt hatás nélkül és a Gloria-játékosok sorra lekezeltek a cluj futballistával, aki — ugylátszik — a pályán kívül is megállja helyét.

Evezősverseny a fővárosban

A júniusi „București-i hónap”-pal kapcsolatosan nemcsak a román-jugoszláv válogatott és a Balkán Kupameccsek kerülnek lebonyolításra, hanem különböző más sporteseményekkel is kedveskedik az aqilis rendezőség a közönségnek. Június elejére ugyanis 8 napra meghívta a fővárosba az arad-i és timisoarai evezősöket és így az ország legjobb evezősei nagyszabású verseny keretében mérik össze erejüket. A helyi evezősport képviselői máris előkészületeket folytatnak a júniusi nagy versenyre, amely — mint az eddigi evezősversenyek — Arad és Timisoara küzdelmét fogja hozni az evezőshegemóniáért.

O Domán Miklós nyerte a szegedi vívóversenyt. Vasárnap bonyolították le Szegeden a Hősök emlékversenye című vívóversenyt. Egyéni versenyben Domán Miklós győzött a nagy mezőnyben, a csapatversenyben pedig szintén a SzVE együttese győzött. Szeged legjobb kardvívója címet szintén Domán Miklós nyerte.

O A magyar nemzeti bajnokság vasárnapi műsora. A magyar nemzeti bajnokság vasárnapi műsora a következő: Ferencváros—Hungária, Budai „11”—Kispest, III. Ker. FC—Erzsébet, Somogy, Budafok—Ujpest, Bocskai—Szeged FC, SBTC—Attila, Phöbus—Törekvés.

Palesztinába és Egyiptomba

ugyszintén a Közelkelet többi országaiba a legjobban és legjutányosabban utazhat a

Serviciul Maritim Român (S. M. R.)
gyorsgőzöseivel.

A Tel Aviv-i mintavásár látogatói

április 18. és május 27. között
40 százalékos engedményt
kapnak a tarifa szerinti menetdíjából.

Prospektusok, felvilágosítások, jelentkezések:

O. R. T.

Organizația Română de Turism S. A. R.

Timisoara, Str. Mercy No. 1.

Telefon No. 16-58.

O. R. T. képviselőténél:

Künstler

Utazási és Vízumirodában, Arad,
Bulv. Reg. Maria 24. Telefon 86.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS

felel.

Tévedések vigjátéka egy arad-i váltóper körül

Janculescu timisoara-i táblabíró ezerleies bankjegyének körútja — az arad-i baptista egyház titkárságáig. — Bozgan arad-i fogházigazgató váltópere

Vigjátékba való helyzet keletkezett egy arad-i váltóper körül, amelyben egy ismert arad-i cég, egy timisoarai táblabíró, egy arad-i ügyvéd, az arad-i börtön igazgatója és a baptista egyház volt titkára szerepel. Két évvel ezelőtt kezdődött az ügy, amikor Janculescu táblabíró, a timisoarai tábla tanácselnöke kerékpárt vásárolt az arad-i Hammer Zsigmond-cégnél. Az ár egyrészt készpénzzel egyenlített ki, a fennmaradt ezer leiről pedig váltót adott, melyen zsiránsként Bozgan arad-i fogházigazgató szerepelt. A váltót nemrég peresítette a cég dr. Ungár Imre ügyvéd útján, aki Bozgan fogházigazgató ellen kért és kapott fizetési letiltást a váltó értékének erejéig. A peres eljárás során derült ki azután, hogy a tévedések egész sorozata keletkezett Janculescu táblabíró ezer leie körül, amelyet több mint egy évvel ezelőtt kifizetett.

Megállapítást nyert, hogy a timisoarai táblabíró egy látogatóban levő arad-i bíró útján az ezer leit a törvényszék főnöki osztályához juttatta el, azzal a kéréssel, küldjék el a pénzt az ügyvédnek. A főnöki titkár erre egy jegyzőt kért meg, aki viszont az egyik szolgálival továbbította a pénzt. Délelőtt, amikor az ügyvéd tárgyaláson volt. A szolga átadta az ezer leit az ügyvéd idős édesanyjának, akinek nem mondotta meg, ki küldte, hanem kijelentette:

— Tessék csak átvenni, az ügyvéd ur tudja, milyen pénz ez.

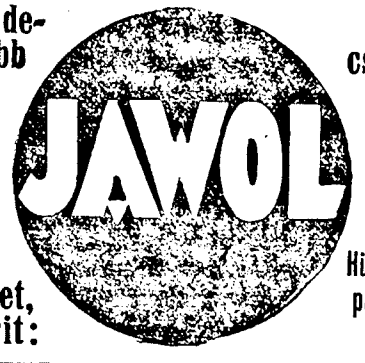
Ungár dr. hazatérve nem tudta, honnan kapta a pénzt, s délután irodakisasszonyát kérdezte meg, aki emlékeztette arra, hogy

Funeata Teodor, az arad-i baptista egyház titkára megigérte, hogy beküld az irodának ezer leit az egyház egyik perének költségeire.

Az ügyvéd az összeget nyomban az egyház javára írta és szabályszerű nyugtát küldött el a titkárnak.

Janculescu bíró váltóját tehát perelték, miután ez az összeg nem folyt be — a könyvek szerint — és letiltatták az összeget a zsiránsként szereplő fogházigazgató fizetéséből, amikor a timisoarai táblabíró levelet intézett a főnöki osztályhoz, kérve, tisztázza, mi történt a váltó kiegyenlítésére küldött ezer leivel. Így derült ki azután a tévedés-sorozat. A fizetési letiltást természetesen megsemmisítik, a váltóper visszavonják és az ügyvédnek most a baptista egyházon kell keresnie az ezer leit. Annyit már megállapított az ügyvéd, hogy a volt titkár jelenleg az egyik cluj-i kórház betege. A furcsa történethez hozzátartozik még az is, hogy a timisoarai táblabíró levelének megérkezése után a fogházigazgató két tanúval megjelent a kereskedő üzletében és hiányzó feljelentést helyeztet kiállításba, amiért egy összeget kétszer akar beinkasszalni. A meglepett kereskedő pedig nyomban ügyvédjéhez szaladt, akitől magyarázatot kért. Most már minden tisztázódott, mindenki megnyugodott — csak az ügyvéd nem. Aki néhányszáz leit kiadott a váltóper költségeire és most meg kell még ráadásul győznie a baptista egyházat, hogy ki kell fizetnie — a timisoarai táblabíró váltóját... (—rosi.)

A legide-
álisabb

ideg-
csillapító

Szünetet,
gyógyít:

Hülést, Gric-
pát, fej- és
fogfájást!

UJ KÖNYVEK

Lambrecht Kálmán: „Az ősvilági élet”. A magyar természettudomány országosan ismert kitünősége, a pécsi egyetem tanára és a „Buvár” szerkesztője, Lambrecht Kálmán a leghivatottabb arra, hogy az ősvilági élet mindennemű kérdéseiről tájékoztassa a magyar olvasót. Könyve az élet fejlődésének főbb állomásain vezet végig az olvasót. A pompás kötet 38 képpel és vázlatokkal 198 lejt minden könyvtárban vagy Lepage-nál: Cluj. Kérje a Franklin-újdonságok jegyzékét.

Szeben Klára: „Orvosok és páciensek”. Szeben Klára a tehetséges fiatal író, a „7-esztendő” és „Egy leány elindul” című regények és a „Mákvirág” című vigjátékának őszinte sikere után új könyvvel jelenik meg a könyvpiacra „Orvosok és páciensek” címen. Szeben Klára: „Orvosok és páciensek” című műve 39 lejt minden könyvtárban vagy Lepage-nál: Cluj. Kérjen ingyen kiadványjegyzékét.

Szeplős, pattanásos

májtoltos, mítesseres
arcát hozassa rendbe
PILISINE kozmetikai salonban,
Bulev. Regina Maria 17. (Réthy-ház.)
Tanítványok kiképzése.

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára 10 szóig csupán **20 lei.** :: szó 2 lei. ::

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. Telefon: 151. Főkiadóhivatal: Bulevardul Regele Ferdinand 4.

ALKALMAZÁS

Feltétlenül tiszta szakácsnő felvételek. C. Pitan Teodorcsu, Piața Areei 1. 1951

Nőtlen, vas- és fűszerszakmában jártas segéd, vidékre, azonnal felvétel. Bovevuet Ungárnál, Urania mozi-épület.

Vizsgázott motorkezelő áliást keres. Diant gépész, Bulgarus, jud. Torontal. 1949

Szabó tanulói felvételek. Str. Barliju 19. 1950

KERESEK egy jó főzőnőt, aki takarításnál is segédkezik szobaleány mellett. Jelentkezni 2-5 óráig Str. Eminescu 45. 1953

LAKÁS

EGY vagy KÉT butorozatlan modern szoba, irodának is alkalmas, vízvezetékkel, a város legjobb helyén, kiadó. Cím a kiadóban.

Háromszobás uccai modern lakás parkettu, cserépkályhával, centrumban, kiadó. „Uranul” Iroda, Str. Horia 2., II. en.

Különbejárati butorozott szoba kiadó, ugyanott szobaleány kapható káborításra is. Str. Pop Cicio 1., I. em. 6. 1952

VÉTEL ÉS ELADÁS

Diófa ebédioszsekrény, kézi luminal, régiség, sűrűszen eladó. Str. Blazduziei 48.

LISZK kávéjának íóságaról és olcsóságáról Ön is meggyőződhet! P. Catedra-lei 1. 1265

Jókarban levő gramofon 50 drh. lemezzel, olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Villany-szerelés és azok javítása
Villany-műszerek és azok javítása
Villanycsillárok és azok javítása
Villany-gépek és azok javítása
Villany-szerelési anyagok raktára
NAVRÁDI,
Arad. Str. Metianu. 982

TISZTA MOSOTTI RONGYOK gépek tisztítására kisebb léptetben keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában 106

Pleth- és fabordók eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

HIRDESSZEN

az 51 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben!

Rádióműsor

— Romániai idoszámítás. —

SZERDA, ÁPRILIS 22.

Bucuresti. 13: Lemezek. 18: Hires énekesek lemezei. 21:20: Jelescu Pál zongorázik. Beethoven: Szonáta. Chopin: F-moll ballada. 22:10: Badescu Dinu énekel. 22:30: Hírek. 22:45: Kis rádiózenekar. 24: Motzoi zenekar 1-ig. — Budapest I. 7:45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11: Hírek. 11:20: A legműveltebb királyné. (Felolvasás. 11:45: Az öregember szellemi egészségtana. (Felolvasás.) 13: Déli harangszó. 13:05: A rádió szalonzenekara. 13:30: Hírek. 14:20: Pontos időjelzés. 14:30: A 2. honvédegyalozezred fuvószonakara. 15:40: Hírek. 17:15: A rádió diákférfőrája. 17:45: Pontos időjelzés. Hírek. 18: Barabás Lidia hegedű (zongorakísérettel.) 18:30: Fazekas István és Ormos Imre párbeszéde a Kertészeti Intézettről. 19: Különféle népek dalai. Hang lemezek. 19:55: Bárány Róbert. Fialovszky Béla dr. előadása. 20:25: Az Operaház előadásának közvetítése. „Székely fonó”. Kodály Zoltán daljátéka. „Pesti karnevál.” Tánccjáték Liszt Ferenc zenéjére I felvonásban. Szünetben kb. 21:35: Hírek. Az előadás után kb. 22:40: A rádió külügyi negyedőrája. Majd: Pertis Jenő és cigányzenekara muzsikál. 0:10: Füst Horváth József dr. olasznyelvű előadása. 0:30: Táncclemezek. 1:05: Hírek. — Budapest II. 19:25—19:55: Olasz nyelvoktatás. 20:30—21: Két költő, Toldalaghy Pál és Képes Géza verseikből adnak elő. 21:05—22: Hanglemezek. 22:05—22:25: Hírek. 22:30—23:30: Jazzzenekar. — Bécs. 8:25—9: Könnyű lemezek. 10:10: Hírek. 13: Könnyű lemezek. 14:20: Mendelssohn lemezek. 15: Elman hegedűművész lemezei. 19:30: Eszperantó. 20:30: A szimfonikusok utolsó hangversenye. 0:45: Hírek. 0:30—2: Táncclemezek. — Belgrád. 12: Lemezek. 12:30: Rzkar. 14:15: Lemezek. 17: Legradics zongo-

raművészno játéka. 17:30: Népdalok. 20:50: Rzkar. 21:30: Népdalok. 22:30: Táncczene. — Deutschlandsender. 7: Könnyű zene. 17: Kávéházi zene. 20: Vidám zene. 21:10: Részletek régi bécsi operettekből lemezek. 23:30: Weber: Változatok klarinéttra és zongorára. 24—1: A francia Európa-hangverseny lemezek. — Kassa. 13:15: Lemezek. 13:35: Rádiózenekar.

CSÜTÖRTÖK, ÁPRILIS 23.

Bucuresti. 13: Hírek. Sibiceanu zenekar. 18: Kis rádiózenekar. 20:20: Csak Radio Romania: Bruckner Ortrum és Hintz Mici kétzongorás játéka. 21:15: A filharmonikusok szimfonikus hangversenye. 20:25: Hires énekesek lemezei. 21:15: Ghinda-táncczenekar. 21:30: Hírek. 21:45: A táncczene folytatása. 23:15: A két állomás együtt: Szórakoztató lemezek. 23:45: Hírek. 24—1: Táncclemezek. — Budapest I. 7:45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11: Hírek. 11:20: Iparügyi előadás. 11:45: A kereskedőfeleség mint segítőtárs. (Felolvasás.) 13: Déli harangszó. 13:05—14:15: Cigányzenekar. Közben kb. 13:30: Hírek. 14:20: Pontos időjelzés. 14:30: Kamarazenekar. Hanglemezek. 15:40: Hírek. 17:15: Kosáryné Réz Lola előadása. 17:45: Pontos időjelzés. Hírek. 18: A szőlő védelme a kártevők ellen. 18:30: Orosz Julia énekel, zongorán kíséri Pongrácz László 19: Bibó Lajos elbeszélése. 19:30: A rádió szalonzenekara. 20:30: Színműelőadás a stúdióban. „Stuart Mária.” 22:50: Hírek. 23:10: Közvetítés az Ostendekávéházból. 23:40: Budapesti Hangverseny Zenekar. 1:05: Hírek. — Budapest II. 18—18:25: „Mindenkét érhet baj eset.” 19:30—20: Angol nyelvoktatás. 21:45: Hírek. 22:05—22:25-ig: Közvetítés Varsóból. A lengyel rádió üzives jubileumi műsorából. — Bécs. 8:25: Lehár lemezek. 11:50: Népzenelemezek. 13: Könnyű zene. Közben 14: Hírek. 14:45: Demuth bariton lemezel. 17:05: Bécsi séták, lemezek. 20:30: Rádiózenekar a modern négyessel. 23:10: Tautenhayn-négyes. 0:35—2: Táncczene.